

Mot strømmen

Knut Ove Eliassen forlot konsulentbransjen og valgte i stedet litteraturvitenskap.

Side 10

Eldrebølgen

vil snart treffe NTNU med full tyngde, advarer veteranprofessor Lars O. Svaasand. De unge og dyktige som skulle ha overtatt, blir kjøpt opp av næringslivet.

Side 2

Tverrfaglighetsmoten

som rir NTNUs ledelse for tida, fortjener et kritisk søkelys, mener vår nye spaltist, professor Gunn Imsen. Nesten alle tverrfaglige prosjekter har et teknologisk fokus.

Side 11

NTNUs
internavis
nr. 18
30.11.2000

Universitetsavis

Skepsis til ny Sintef-plan

Sintefs utviklingsplan for de kommende tre årene har gjort flere av NTNUs dekaner urolige. De lurer på hvordan NTNU skal forholde seg til Sintefs vekstfilosofi og frieri til Universitetet i Oslo.

Side 3

Snart billøst på Gløshaugen

På Gløshaugen må 12 000 personer slåss om 1 500 p-plasser. Og færre skal det bli. Et nybygg planlegges nå på P-15.

Side 4

Lysning for Birralee?

Marius og hans medelever ved Birralee International School har fryktet nedleggelse. Mange ansatte og gjesteforskere ved NTNU har barn ved skolen.

Side 5

Feirer Nobel

En lang rekke Nobelprisvinnere er invitert til NTNU neste høst, i forbindelse med 100 års-jubileet for utdelingen av den første Nobelprisen.

Side 5

Revolusjon i språkundervisningen

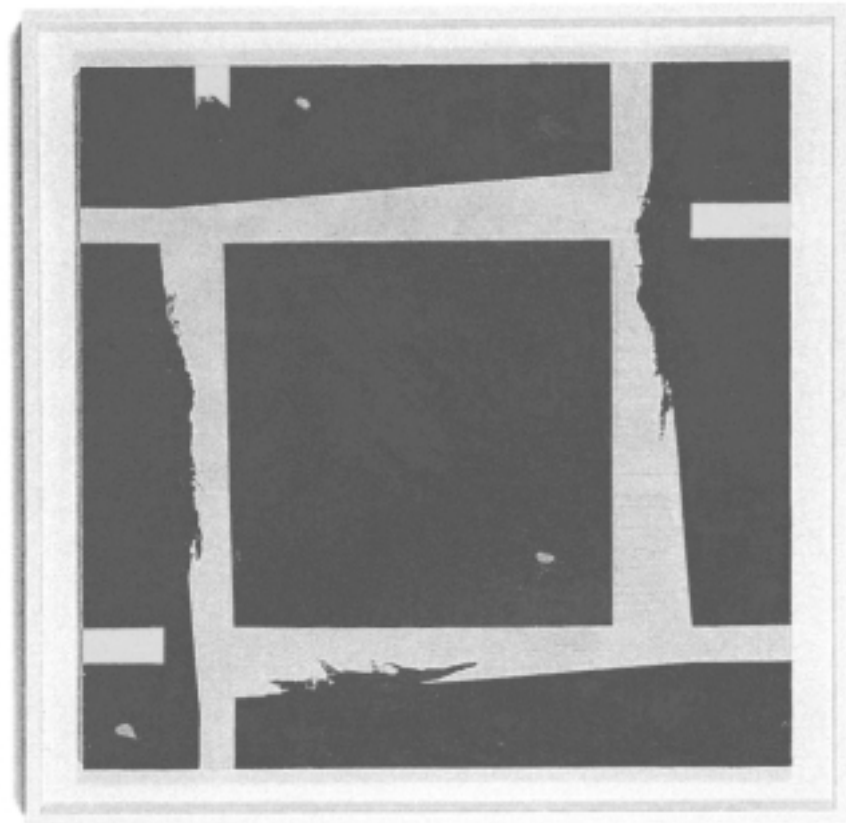
Hovedfagsstudenten Kristian Skarbø og stipendiaten Jørn Almberg fra Lingvistisk institutt står bak en ny undervisningsmetode som skal få fart på språkfagene. Tidligere har stu-

diet av lyder i fonetikkundervisningen vært basert på passiv læring. Den nye interaktive metoden og det spesielle nettbaserte lydkartet som er utviklet ved NTNU, er enestående i

Norge. Nå kan studentene høre lydene som de før bare leste om. På sikt skal det utvikles interaktive lydkart også for andre språkfag på Dragvoll.

Side 3

Brunos rom og materialer

Utstillingen omfatter 14 nye malerier i format 1 x 1 m.

FOTO: DAG ARVE FORBERGSKOG

Vel blåst! Prorektor Kathrine Skretting holdt åpningstalen til Bruno Lundstrøms utstilling.

FOTO: SYNNØVE RESSEM

Søndag åpnet en utstilling med malerier, tegninger og emaljer arbeidet av professor Bruno Lundstrøm ved NTNUs Institutt for form og farge.

Utstillingen i Trondheim Kunstmuseum omfatter 14 nye malerier i stort format, utført med akryl og olje med hvit voks på kryssfinér. Samlingen av blyanttegninger er fra 1970-tallet, kun få av dem er vist tidligere i Trondheim.

Lundstrøm forteller at han sluttet å tegne etter en separatutstilling i Kunstnernes Hus i Oslo i 1979, for å konsentrere seg om farge-teori og praktisk bruk av farger innen arkitektur og billedkunst.

Til høsten bebudes en ny separatutstilling med tegninger i Trondheim Kunstmuseum, over temaet «notater». Den vil besøke av ca. 100 tegninger, samt en bok.

Revolusjonens røst –

– gjallet over alle landets læresteder på 1970-tallet. Røde, blå og grønne studenter sto mot hverandre i alle mulige konstellasjoner – og ved NTH avslo

Som ung debutant i Samfundet ble Trond Andresen innvalgt i det første Raud Front-styret. Samtidig var han disc-jockey i Strossa. I dag er han amanuensis ved NTNU, og ikke mindre rødglødende enn i sin ungdom.

høgskolestyret et forslag om å brosteinlegge deler av Gløshaugenplatået, av frykt for franske tilstander. Noen avbryt studiene for å jobbe «på gølvet». De fleste tuslet tilbake etter noen år. Men ikke fysikkstudenten Arne Byrkjeflot.

Side 8 og 9

Les daglige nyheter på www.ntnu.no

Send tips til: medieseksjonen@adm.ntnu.no

på dagsorden

«Når professorer ved det tidligere NTH, nå NTNU, opplever rekrutteringssvikten som «urettferdig, nærmest krenkende», mistolker de situasjonen og undervurderer hvilke grunnleggende samfunns- og mentalitetsendringer vi i dag står overfor».

Cand. polit. Siri Haavie, Osloforskning, i kronikk i Aftenposten

ledelsen har ordet

Rektor Emil Spjøtvoll

Organisasjonsstruktur

Kollegiet har initiert en prosess med sikte på å forbedre institutt- og fakultetsstrukturen ved NTNU. Naturlig nok er det en skepsis til dette i våre fagmiljøer. Mange har nettopp vært gjennom større reorganiseringer, og er lite motivert for å gå inn i nye. På den annen side vil det være galt å la organisatoriske strukturer festne seg hvis de opplagt er uhensiktsmessige på lang sikt. I forskning må vi hele tiden vurdere og revurdere i lys av ny kunnskap og nye teorier. Det er smertefullt å gi slipp på sine opprinnelige ideer, men skal man ikke stagnere, må man være villig til å endre tenkning og problemstillinger. Organisasjon kan ses på som en manifestasjon av den kunnskap vi har om hvorledes vi fungerer administrativt og ledelsesmessig, internt og eksternt. Den erfaring vi har høstet og de behov vi ser, bør også her føre til revurderinger.

Utgangspunktet for vurdering av fakultetsstruktur vil være fakultetenes oppgaver. De viktigste enhetene ved et universitet er instituttene. Det er her kunnskap skapes og formidles via undervisning. Hovedgrunnen for å opprette organisatoriske strukturer over instituttnivået er å få ivarettatt oppgaver som ikke kan løses på det nivået. En slik oppgave er ansvaret for grader og studieprogrammer. En annen oppgave er ansvaret for større koordineringsoppgaver. Ved NTNU har vi valgt en modell hvor fakulteter ivaretar fellesoppgaver, i stedet for å opprette nye organisatoriske nivåer direkte under Kollegiet som sentre og programmer. En tredje oppgave vil være å ivareta forholdet til bransjer, forvaltning, organisasjoner og bedrifter.

Studieprogrammer og forskning må følges opp med kvalitetssikring og markedsføring, og det må arbeides med den faglige videreutvikling av NTNU. Det krever organisatoriske enheter av en viss størrelse, som har tilstrekkelig kompetanse og handlekraft. Ved at den faglige og administrative ledelse har en bredde i oppgaver, kan man sikre fleksibilitet, bedre kompetanseutvikling og intern utnyttelse av ressurser.

Viktig er også utvikling av en felles kultur og forståelse. Gjennom ansvar for en rekke ulike aktiviteter vil det utvikles bedre innsikt i ulike behov og kunnskapsmessige utgangspunkt ved universitetet. Det er ingen tvil om at f.eks. gjennom dekanmøtet er det utviklet en bedre intern forståelse og respekt for ulike tradisjoner og ulike oppgaver og behov. Ut fra en slik tankegang kan det derfor være en fordel at et fakultet har både profesjonsstudier og «frie» studier. Det er også viktig å skape en god rekrutteringsbasis for lederstillingene ved universitetet. Derfor trenger vi mennesker som har erfart universitetets kompleksitet. Mulighetene for dette ligger primært i ledermøtene på fakultetene, fakultetsstyrene, dekanmøtet, fakultetsdirektørmøtene og Kollegiet. I denne prosessen vil ledermøtene være de viktigste. Det er derfor viktig at de gir muligheten for god intern dialog.

Snart rekrutteringskrise

ILLUSTRASJON: ELIN HORN

Lars O. Svaasand roper varsko om krise for rekrutteringen til faglige stillinger, og en forestående utarming av det faglige miljøet.

– Kjernegruppen i det faglige personalet ved instituttene i dag ble rekruttert i universitetets ekspansjonsperiode i 60-årene, sier instituttleder Svaasand ved Fysikalsk elektronikk. Det betyr at de fleste av disse i dag nærmer seg pensjonsalderen. De nærmeste fem - ti årene vil de gå av for aldersgrensen. – Miljøet er i ferd med å utarmes, sier Svaasand med ettertrykk. – Det mest betenkelige er at det er de få yngre vi har klart å rekruttere, som også forsvinner ut igjen først, legger han til.

Lønna må opp. Årsaken til dette er selvsagt lønnsbetingelsene. I sekstiårene

var kombinasjonen lønn og arbeidsforhold i universitetsmiljøet fullt ut konkurransedyktig med industri og næringsliv. I dag er lønnsgapet mellom de to alt for stort i universitetets disfavør. – Vi må øke lønna 30-50 prosent for å bli konkurransedyktige, mener Svaasand. En halv million i årslønn for en professor må til etter hans mening.

– På syttitallet hadde vi ikke ledige stillinger, dermed var det også lite rekruttering. Nå har vi stillinger, men ingen å ansette, fastslår Svaasand. Han mener det er svært viktig å få gjort noe med dette nå. Om fem år vil det være for sent åpne pengesekken, da er skaden skjedd.

Klokka går fort. – Det er ikke det at jeg er blitt en gammel og sint mann, som får meg til å rope varsko, forsikrer han oss. Dette er et fundamentalt problem som vi må få gjort noe med! Nå går klokka fort, vi kan ikke vente et par statsbudsjetter til. Ei heller hjelper det med

er par omganger til med visjoner.

Svaasand foreslår å bruke lønnsmidlene for tre stillinger til å lønne to vitenskapelig ansatte, og på den måten få løftet lønnsnivået.

– Vår viktigste jobb å sørge for god bemanning og god studenttilførsel. Problemet med rekruttering forsterkes av at det er nødvendig med mer oppfølging av studentene, sier Svaasand. Antall studenter per professor har gått opp, mens ressursene som kreves, har ikke økt tilsvarende. Å kunne tilby de nødvendige laboratorie-ressurser, er økonomisk krevende.

– I dag burde vi investere mer per student, mens vi dessverre ser at det går motsatt vei, understreker han.

ARNE ASPHJELL

arne.asphjell@adm.ntnu.no

NTNU slipper å kutte 231 studieplasser

Forrige helgs forlik om statsbudsjettet er svært godt nytt for NTNU og de andre universitetene.

I forhandlingene økte KUF-budsjettet med hele 430 mill. kroner, og av dette vil 210 mill. kroner gå til universitetene.

I praksis betyr dette at NTNU får beholde de 231 studieplassene innen allmennfag, som man stod i fare for å miste. Ekstra midler til forskning og omstillingsarbeid blir det også. Fortsatt er det uavklart om det er funnet plass i budsjettet til å fullføre Realfagbyggprosjektet. Men universitetsdirektør Vigdis Moe Skarstein har fortsatt et håp om at også denne posten skal komme inn på budsjettet under den endelige behandlingen i Stortinget.

– Vi er veldig glad for den økningen som budsjettavtalen innebærer. Vi får nå et budsjett som gjør det mulig å opprettholde virksomheten omtrent på samme

nivå som i år. Det opprinnelige budsjettforslaget ville i praksis ha betydd kutt i deler av vår virksomhet, sier Skarstein.

En pen økning. I den formelle budsjettavtalen mellom Arbeiderpartiet, Kristelig folkeparti, Senterpartiet og Venstre er det satt opp tre poster som direkte gjelder universitetene:

1. Oppheve studieplasskutt: 100 mill. kroner.
2. Forskningsopptrapping og omstillingsarbeid: 100 mill.
3. Lønns- og priskompensasjon: 10 mill.

Det står ingenting om hvordan disse midlene skal fordeles mellom de fire norske universitetene, men hvis god gammel budsjettoppskrift følges, vil NTNU få om lag en firedel av potten. Det betyr at NTNU-budsjettet vil få en pen økning i forhold til det opprinnelige forslaget.

Det første punktet innebærer at NTNU slipper å kutte 231 plasser ved allmennfaglige studieretninger. I tillegg vil beløpet sannsynligvis oppveie den fulle

effekten av tidligere kutt i studieplasser innen realfag og samfunnsvitenskapelige fag i år og i 1999.

10 eller 20 millioner? Det er vanskeligere å angi i detalj hva punkt to vil bety i praksis. Etter revidert nasjonalbudsjett fikk NTNU 21,6 mill. i omstillingsmidler for år 2000. I regjeringens forslag for neste år ble dette beløpet redusert med 10,1 mill. kroner. Men i budsjettforliket ser det ut til at disse 10,1 mill. igjen er kommet med på budsjettet. Foreløpig er det imidlertid uklart hvordan den endelige fordelingen mellom «friske» forskningsmidler og omstillingsmidler vil bli.

De ti millionene i det tredje punktet vil bidra til kompensasjon for den generelle prisveksten, i tråd med konsumprisindeksen.

JAN ERIK KAARØ

jan.kaarø@adm.ntnu.no

h1>nyheter

Alltid oppdaterte nyheter på
www.ntnu.no

h1>Ga liv til lydundervisningen

Kristian og Jørn har forandret det passive studiet av fonetikk. En interaktiv undervisningsmetode gjør studiet av lyder morsommere og mer levende.

– Hvis hjelpemiddelet blir brukt på den riktige måten, så vil dette revolusjonere fonetikkundervisningen, sier doktorgradsstudenten Jørn Almberg ved Lingvistisk Institutt om lydkartet som er laget med utgangspunkt i fonetikkundervisningen ved NTNU. Kartet er enestående i Norge. Almberg klikker seg inn på siden «Norske språklyder» (<http://www.ling.hf.ntnu.no/ipa/no/>) for å vise hva han snakker om.

Boklig studium. – Det gamle systemet gir passiv informasjon. Det vi har laget, er et interaktivt kart som inneholder tekstinformasjon og lydeksempler, forteller stipendiaten mens han klikker seg mellom vokaler, konsonanter, og viser i lyd og tekst hvordan folk fra Bodø sier «hammer».

Og for uinnvidde; fonetikk er læren om språklyd. Et emne som alle språkstudenter må gjennom. Paradoksalt nok har dette studiet av lyder vært utpreget boklig. Til nød har foreleserne sluppet seg løs med å imitere f.eks ulike dialekt-lyder. Men nå har det blitt andre lyder...

Gammel drøm. Jørn Alm-

berg, som foreleser i forprøvene i fonetikk, hadde lenge drømt om å kunne gjøre noe med det statiske språklydkartet som studentene pugget. Det hadde også Kristian Skarbø, en hovedfagsstudent i datalingvistik som også jobbet på instituttet. Høsten 1994 studerte han fonetikk i Bergen og brukte mange timer på å høre gjennom gamle opptak av ymse vokaler og konsonanter.

– Det var en ganske museal stemning, og IPA-tegnene (lydene, red.anm.) ble temmelig abstrakte for oss som satt der, forteller Skarbø. Han tenkte at det måtte være en enklere måte å gjøre dette på. Høsten 1997 begynte han å studere informatikk ved NTNU. Samtidig begynte han å arbeide med ideen om å lage interaktive referanser ved hjelp av web-teknologi.

– Jørn og jeg har siden utviklet dette i fellesskap, og vi har hele tiden kunne dra veksler på andre personer i miljøet på Lingvistisk, sier han.

Positiv respons. I desember i fjor ble den første demoen med seks språklyder laget. Elleve måneder senere kunne man sette en foreløpig strek. Og i stedet for tørre kart, fikk man nå en mer aktiv tilnærming til materialet, med lyder og skrevet tekst. Almberg og Skarbø har brukt folk i Dragvollmiljøet, som ennå har dialekten i behold, til å lese inn eksempellord.

Jørn tror at det nye hjelpemiddelet vil heve kvaliteten på undervisningen. Han bruker nettsiden i undervisningen, og

Kristian Skarbø (til venstre) og Jørn Almberg håper å gjøre fonetikkundervisningen bedre gjennom tegn og lyd.

FOTO: TORE HUGUBAKKEN

har allerede fått positiv respons fra studenter og kollegaer. Men et reelt problem for fonetikkstudentene er at maskinparken på NTNU ligger i bakleksa i forhold til den teknologiske utviklingen. En oppdatert maskin er en forutsetning for å kunne benytte dette fonetikktilbudet.

– Utstyret på datasalene kunne ha vært bedre. Det mangler lydkort og en moderne nettleser, og er en maskin fire år gammel, blir den for gammel.

Planer for flere fag. Prosjektet er støttet med universi-

tetsmidler. Lingo er et samarbeidsprosjekt innenfor fagfeltet IKT, språk og læring. Prosjektet utvikler utdanningsopplegg hvor innovativ teknologi integreres med språkdidaktikk.

Til neste høst er det planer om et nettbasert fjernstudium i fonetikk og språkvitenskap ved NTNU, hvor det nye lydkartet vil bli et bærende element. Det planlegges også å lage interaktive lydkart for engelsk og fransk, samt at Germanistisk institutt har også søkt om midler til å få laget et tilsvarende

opplegg. Institutt for nordistikk og litteraturvitenskap har planer om å legge ut flere tekster og lydeksempler, som vil bli knyttet opp mot «Norske språklyder».

Kristian og Jørn vil uansett fortsette utviklingen av neste versjon: et generelt verktøy for datastøttet læring av fonetikk og språkvitenskap.

TOR HUGUBAKKEN

tore.hugubakken@adm.ntnu.no

h1>Sintef vil vokse

Vekst, vekst og atter vekst. Dette er Sintefs hovedmål de neste par årene.

Sintef-gruppen har lagt siste hånd på sin utviklingsplan for perioden 2000-2003. Det overordnede målet i planperioden er *vekst*. Markedet for tradisjonell oppdragsforskning er avtagende, kundene spør sjeldnere etter faglig spisskompetanse alene, og behovet endrer seg i retning av applikasjoner og helhetlige løsninger. Samtidig foregår det en restrukturering i markedet for oppdragsforskning, i retning av færre men større enheter, heter det i planen.

Det er for å møte disse utfordringene, at Sintef nå først og fremst satser på vekst. På fokusert vekst og på lønnsom vekst. Vekst på en rekke områder og vekst med en rekke nye partnere.

Nye partnere. Sintefs utviklingsplan skisserer flere måter å oppnå den etterlengtede veksten på:

For å oppnå lønnsom vekst innenfor eksisterende virksom-

hetsområder, vil Sintef selge større kunnskapspakker, basert på en flerfaglig tilnærming til problemløsning. Blant annet satses det på å bygge opp et samarbeid med Universitetet i Oslo, i likhet med dagens NTNU-samarbeid. Stiftelsen vil videre bygge faggrupper på internasjonalt nivå, som basis for produkter og tjenester. Den vil bygge sterkere allianser i markedet, og den vil øke sin internasjonale virksomhet – i egen regi så vel som i sam-

arbeid med andre. Nye partnere som kan danne utgangspunkt for «joint ventures» i internasjonale markeder, står derfor på ønskelista.

Vil eie og drive. Planen tilstreber vekst gjennom utvikling av nye forretningsområder, for eksempel ved at Sintef påtar seg å drive FoU-virksomheter, laboratorier, regionale kompetansesentra og forskningsparker, alene eller i sam-

arbeid med andre. Etter- og videreutdanning, bedriftsrettet rådgivning og internasjonal rådgivning står også på planen. Videre ønsker Sintef i de nærmeste årene å etablere og drive teknologibedrifter i egen regi basert på ideer fra forskningsinstituttene; årlig etablere 10-15 nye bedrifter med utgangspunkt i egen teknologi; og å selge teknologiske løsninger som er utviklet og eid av stiftelsen selv.

Ytterligere en måte å vokse seg større og sterkere på, er å innlemme andre oppdragsmiljøer i Sintef-folden.

Et driftsresultat på 15 prosent er målet Sintef vil strekke seg etter for å oppnå den nødvendige økonomiske handlefrihet.

LISA OLSTAD

lisa.olstad@adm.ntnu.no

h1>...og det gjør noen NTNU-ere urolige

Flere dekaner etterlyser nå en klargjøring av det framtidige forholdet mellom universitetet og stiftelsen.

Sintef-gruppens utviklingsplan for de kommende par år har medført en viss uro blant NTNUs dekaner. Vekst i alle retninger, nye samarbeidspartnere – ikke minst i universitetssektoren, og tendensen til å utvikle seg fra en forskningsorganisasjon til en kunnskaps- og

løsningsorganisasjon – alt dette kan kalle på bekymring. Hva skjer med forholdet til NTNU oppe i det hele?

Nå er det på tide å ta en gjennomgang av den felles virksomheten og forholdet mellom partene, mener flere av dekanene.

Firer-bandet. Utviklingsplanen blir i disse dager diskutert av blant andre NTNUs dekaner. De har ingen enhetlig holdning til planen, men mer enn én har, etter det Universitetsavisa erfarer, begynt å føle

en viss uro. Dette har klart blitt uttrykt av den såkalte «Firerbanden»: professorene Hans Faanes (Elektro), Eivind Hiis Hauge (FIM), Arne Bredesen (Maskin) og Steinar Nordal (Bygg/miljø), som i flere rapporter har gitt NTNUs ledelse klar beskjed om at nå må tingene tenkes grundig gjennom.

Gruppen peker på nødvendigheten av å finne ut hvilken vei Sintef egentlig går – og hvilke steder det er naturlig å følges ad på veien og hvilke steder man like gjerne kan skille lag. Hvor

delers man visjoner, og hvor gjør man det ikke? Hva gjør vi med de fagmiljøene der «alle» tror det foregår et samarbeid med Sintef, mens det faktisk ikke gjør det – bør de organisere oppdragsvirksomheten sin på en annen måte?

Firerbanden har til nå ikke anvist klare modeller for det framtidige samarbeidet mellom NTNU og Sintef, men understreker at NTNUs øverste ledelse snarest må ta opp problematikken rundt «det nye» Sintef.

Hvor skal vi parkere på Gløshaugen?

De 12 000 personene som arbeider på Gløshaugen, må slåss om 1 500 parkeringsplasser – som det blir stadig færre av. Men parkeringshus vil ikke NTNU bygge.

«Byen» Gløshaugen vokser seg stadig større i innbyggertall. Realfagbygget førte til en storstilt innvandring, og nye horder vil komme neste år. Stadig flere parkeringsplasser blir tatt i bruk som tomter for nye bygg.

«P 15-bygget». Nokså illustrerende bruker Teknisk avdeling P-plass-benevnelse for å angi sine nye byggeprosjekter. «P-15 bygget» blir det kalt – det nye femetasjers bygget på 4 500 kvadratmeter, som i mai neste år begynner å reise seg på parkeringsplass P-15 rett øst for Sentralbygg II. Gløshaugens befolkes nå av 2000 ansatte og nærmere 10 000 studenter. Etter hvert som antall parkeringsplassene reduseres, må det bli små muligheter for å bruke bil til jobben.

– Alle som søker og har en rimelig grunn, vil få parkeringstillatelse, sier lederen i Parkeringsutvalget, Svein Hugo Andersen ved Teknisk avdeling. Andersen har 1500 plasser å fordele på Gløshaugen og området rundt. – Men det er klart at det kan bli opp til 10-15 minutter å gå fra bilen til jobbstedet, legger han til.

Halvparten av plassene ligger på selve Gløshaugen, de nyeste ved Vollabakken, Lerkendal/Valgrinda og opp mot Nardo. En del parkeringsplasser på det indre området forsvant da Realfagbygget ble reist. Statsbygg fant ikke plass på budsjettet for parkeringsskjeller i bygget.

Overbooking. *Hvor mange parkeringstillatelser er tildelt?*

– Vi har innvilget over 3000 parkeringstillatelser med oblat – en betydelig overbooking i forhold til antall parkeringsplasser. Vi ser likevel at flere parkeringssoner har ledige plasser på

forskjellige tidspunkt gjennom dagen, og hittil ser det derfor ut til å fungere bra med en slik liberal holdning. Alle benytter ikke oblaten sin hver dag, forteller Andersen. Han har fått flere henvendelser fra besøkende som sier at det er vanskelig å finne ledig parkeringsplass. Derfor har

NTNU gitt Trondheim parkeringstillatelse til å etablere rundt 40 plasser med korttidsparkering mot avgift på Gløshaugen, og det har bedret situasjonen en del.

Dere er flinke til å planlegge og sette opp nye bygg, men kanskje det er på tide å tenke på et parkeringshus?

– Folk må regne med å gå litt fra parkeringsplass til arbeidssted, sier Svein Hugo Andersen som her befinner seg på P-15, en parkeringsplass som snart forvandles til en byggeplass.

FOTO: ARNE ASPHJELL

– For noen år siden ble det diskutert å bygge et parkeringshus i Dødens Dal og legge fotballplassen på taket av huset, men disse planene er foreløpig ikke videreført. KUF gir ikke midler til universitetene for slike prosjekter. Man kunne tenke seg at for eksempel Student-samskipnaden kunne stå som utbygger, men da måtte parkeringshuset sannsynligvis være selvfinansierende og parkeringsavgiften tilpasset deretter. Jeg er redd dette ville føre til så høye avgifter at tilbudet ble uaktuelt for de fleste, og det ville også medføre at man måtte vurdere avgift på alle de nåværende parkeringsplassene. Trondheim kommune er dessuten svært skeptisk til trafikkøkningen og belastningen på veinettet som et parkeringshus ville medføre. Parkeringshus har ingen høy prioritet i dag, fastslår Andersen.

Dyrere? Et universitet i England har i samarbeid med lokale myndigheter innført forbud mot fri parkering inne på universitetsområdet. I stedet er det etablert et visst antall avgiftsbelagte p-plasser for personer som av forskjellige grunner må benytte privatbil i jobbsammenheng. I tillegg er det

satset sterkt på et godt kollektivtilbud. Avgiften for parkeringsplassene er lagt på et slikt nivå at brukerne har et bevisst valg.

– Denne måten å gjøre det på, var et miljø- og byplanmessig grep som de engelske lokalmyndighetene bare måtte ta for å unngå trafikkork i og utenfor universitetsområdet. Hvis trafikkbelastningen på Gløshaugen fortsetter å øke slik den har gjort de senere år, kan man også i Trondheim bli tvunget til å tenke i samme baner, sier Andersen. – Vi er fullstendig klar over at mange har meget gode grunner for å benytte bil på jobben, det være seg av tjenestemessige, helsemessige eller sosiale årsaker. Parkeringsutvalget prøver å tilrettelegge forholdene og fordele parkeringstillatelsene etter beste evne.

– I ytterste konsekvens kan vi få full avgiftsparkering på hele området grunnet trafikk- og miljøhensyn. Her har både NTNU og Trondheim kommune et felles ansvar. Men da må vi i tilfelle ha et langt bedre kollektivtilbud i byen enn i dag. Det er ikke noe enten eller, men både og, sier Andersen og understreker at det foreløpig ikke er noen konkrete planer om full avgiftsparkering på Gløshaugen.

ARNE ASPHJELL

arne.asphjell@adm.ntnu.no

Gladmelding til alle med lapp i ruta

Alle P-tillatelser på Gløshaugen forlenges for to nye år, uten behovsprøving.

1. februar må disse kjøretøy ha ny oblat hvis parkeringsbot skal unngås.

For å få forlenget parkeringstillatelsen, må du fylle ut et skjema som kan hentes ved ett ekspedisjonsstedene til Teknisk avdeling i Hovedbygningen, Sentralbygget, Driftssentralen eller Petroleumsteknisk senter 1 og 2. **Skjemaet kan også lastes ned fra NTNUs intranett (Innsida).** Ferdig utfylt sendes skjemaet til Teknisk avdeling, Parkeringsutvalget på

faks 91287 eller som e-post med skjemaet som vedlegg til Inge-la.Thomassen@adm.ntnu.no. Fristen er 31. desember.

De som har oblater med senere forfall enn januar 2001, vil ikke få særskilt varsel fra Parkeringsutvalget, men må selv sørge for å sende søknad senest en måned før utløpsdato. De som ikke har parkeringstillatelse, men ønsker å søke, må fylle ut et annet skjema som kan hentes på de samme steder som er nevnt ovenfor.

Sterk søknad

Begrunnelsene i p-plass-søknadene er ofte både lange og følelsesladde. En klassiker innen sjangeren stammer fra tidlig 80-tall da en av søkerne oppga at han måtte parkere så nær kontordøra som overhodet mulig fordi han var «plaget av ryggsmerten og morgenstivhet»! Søknaden ble innvilget.

Moms på tjenester gir dyrere forskning

Innføring av moms på tjenester kan gi oppdragstørke for forskningsmiljøer som lever av oppdrag fra det offentlige.

De nye reglene vil føre til at NTNU må registrere seg som momsforetak, men universitetets hovedvirksomhet – utdanning – blir unntatt fra momsplikten.

Næringslivet er allerede momspiktig og får fradrag for all «inngående» avgift (det vil si moms på det som kjøpes inn til virksomheten), og deres priser vil neppe øke. Men det blir dyrere for stat og kommune å kjøpe forskningstjenester. Det innebærer en risiko for at antall opp-

drag til Sintef og NTNU vil gå ned. Konsekvensene vil bli størst for Unimed, siden rundt sytti prosent av instituttets oppdrag kommer fra det offentlige.

Ikke oppsigelser. – Vi er ikke spesielt glad for dette. Men jeg tror ikke vi går under, sier Jon Magnussen i Sintef Unimed. – Instituttet er lite utstyrt. Vi lever i all hovedsak av det hodene våre produserer. Dermed har vi ikke mange store innkjøp hvor vi kan føre fratrekk for inngående moms. Det betyr at når det må betales 24 prosent moms på de tjenester Unimed leverer, så vil prisene også stige med noe nær 24 prosent.

Frykter dere for framtida?

– Nei. Ikke hvis intensjonene fra regjeringen følges opp: at

offentlige oppdragsgivere blir tilført ekstra midler slik at de har råd til å holde oppdragsmengden oppe på dagens nivå.

Kan det bli aktuelt å gå til oppsigelser?

– Nei.

Ved siden av Unimed er Institutt for industriell miljøforskning (IFIM) ved Sintef Teknologiledelse den enheten hvor moms på tjenester vil gi de mest følbare konsekvensene. Instituttets oppdrag kommer for en stor del fra institusjoner som er momspiktige.

– Jeg legger ikke skjul på at vi frykter konsekvensene, sier forskningssjef Torunn Lauvdal.

Ryddigere forhold. Økonomidirektør Anne Lise Aunaas i Sintef har undersøkt hvilke virkninger momsendringene

kan få for de ulike delene av stiftelsens virksomhet.

– Selv om deler av våre aktiviteter utvilsomt vil kunne bli skadelidende, er dette totalt sett en fordel for Sintef. Hele vår omsetning vil sannsynligvis ligge innenfor momsloven. Dette vil skape ryddigere forhold, fordi vi slipper avgrensningsproblematikk knyttet til paragrafen om fradrag på forhånd for inngående avgift. Videre vil dette bety at våre driftskostnader vil bli redusert da vi får økt fradrag for den inngående avgiften, og ytterligere reduserte kostnader dersom lov om investeringsavgift bortfaller, sier Aunaas.

Dagens momslov skaper problemer for virksomheter som regnes delvis innenfor og delvis utenfor momssystemet. Disse problemene vil Sintef nå slippe

unna.

NTNU må regne moms. Situasjonen er den motsatte for NTNU, som fram til i dag stort sett har vært utenfor momsområdet. Men nå må institusjonen registrere seg som momsforetak. Dette vil bli komplisert, siden man bare kan trekke fra moms for de deler av virksomheten som faller inn under momskravet.

En annen kompliserende faktor blir å skille mellom hva som er «oppdrag» og hva som er «bidrag til virksomheten.» Førstnevnte er momspiktig, sistnevnte ikke.

TOR OKSHOLEN

tore.oksholen@adm.ntnu.no

– Krise om skule vert lagt ned

– Dersom Birralee International School vert lagt ned, så er det full krise for både oss og andre akademikarforeldre, seier May-Britt Moser ved NTNU.

Førsteamanuensis May-Britt Moser og professor Edvard Moser ved Psykologisk institutt har ei dotter som går i første klasse på Birralee. Den internasjonale skulen har eksistert i over 25 år, og har vore mykje brukt av foreldre som av ulike grunnar ønskjer at ungane skal ha engelsk som skulespråk. Mange av foreldra er på tidsavgrensa opphald i Noreg og treng av den grunn ein skule med engelsk som undervisningsspråk. Men det finst også mange norske foreldre som vil at ungane skal få ha engelsk som hovudspråk på skulen.

Krev husleige. Men nå kan Birralee risikere å bli lagt ned, og Ailin må finne seg ny skule. Årsaka er at Trondheim kommunes rådmann i budsjettforslaget for neste år går inn for å krevje ei årleg husleige på 800 000 kroner. Fram til nå har skulen hatt gratis tilgang på lokalar.

Men Birralee har ikkje desse pengane, forklarar konstituert rektor Barbara M. Buller. Dermed vil skulen bli nøydd til å innstille verksemda dersom forslaget vert vedteke. Rett nok blei det nyleg kjend at Høgre, Kr.f., Venstre og Sp vil støtte at Birralee får husleige-

kostnadene dekkja frå kommunen slik at skulen vert sikra neste år. Men dette inneber ikkje ei permanent løysing.

150 unger frå 30 land. Birralee har i dag 95 elevar frå første til sjuande klasse. I tillegg driv dei ein barnehage med 55 ungar. Også tilskotet til drifta av barnehagen vil det bli kutta i, dersom budsjettforslaget går i gjennom. I dag er det på 820 000 kroner, medan Rådmannen vil redusere det med to tredjedelar. Dette vil føre til nedlegging av barnehagen.

Skulen underviser barn heimehøyrande i til saman 30 land. Gjesteforskarar, dr.ing-studentar frå utlandet, ekspertar som er henta inn til næringslivet: Mange kjem hit saman med familiane sine. Men det er også mange norske som veljar å ha ungane sine på Birralee. May-Britt og Edvard Moser er blant dei.

Mange norske. – Det er nok ein del akademikarar og forskarar ved NTNU og Sintef, som ønsker at barna deira skal beherske engelsk som skulespråk og dermed verta betre førebudd på å følgje foreldra når vi er gjesteforskarar ved lærestader i utlandet, seier May-Britt Moser.

– At vi har denne skulen her, gjer det lettare for oss å reise ut – og det gjer det lettare å lokke gode forskarar til Norge og Trondheim. Derfor er det krise om Birralee ikkje får fortsetje, påpeikar Moser.

– Vårt strukturelle problem er at vi ikkje kjem inn under

Lydia fra Ghana og Ailin fra Trondheim trivst godt i internasjonalt miljø på Birralee. Ailins mor May-Britt (t.h.) er engsteleg for skulens framtid. FOTO: ARNE ASPHJELL

loven om privatskular. Vi vert ikkje definert som ein livssynsskule, og har heller ikkje ein særegen pedagogikk som til dømes Steinerskulane har, seier rektor ved Birralee, Barbara Buller. – Det er mange norske elevar her, og Birralee er ein fantastisk møteplass for barn, kor enn dei kjem i frå. Å ha denne skulen gir dei ein ekstra tryggleik som gjer det lettare for dei å gå ut i det norske samfunnet, seier Buller.

NTNU støttar. Både universitetet og Samskipnaden støttar at Birralee må få fortsette.

Rektor og universitetsdirektør skriv i eit brev til Birralee «at det er svært viktig for Trondheim at byen har en internasjonal skole som Birralee International School. Som følge av den økende globalisering av samfunnet, er den internasjonale dimensjon stadig viktigere for universitetet. Det har alltid vært viktig for kvaliteten av universitetet at vi kan rekruttere internasjonal kompetanse.»

Hallvard Danielsen, informasjonssjef ved Studentsamskipnaden, seier at Birralee er

særs viktig for studiebyen Trondheim.

– For at Trondheim skal være på den internasjonale arena, er det heile tilbodet som tel, presiserer Danielsen. – Kultur, friluftsliv og så bortetter. Birralee er eit viktig element i totalpakken.

TOR OKSHOLEN

tore.oksholen@adm.ntnu.no

ARNE ASPHJELL

arne.asphjell@adm.ntnu.no

Nobelprisvinnerne kommer (kanskje)

I desember 2001 kan NTNU få besøk av flere av verdens mest framstående forskere. En rekke Nobelprisvinnere er da invitert til universitetet.

Bakgrunnen for besøket er 100 årsjubileet for utdelingen av den første Nobel-prisen. Dette skal markeres i både Sverige og Norge. Til jubileet har 250 tidligere vinnere blitt invitert, og over 200 har i skrivende stund takket ja. Universitetene i Norge og Sverige har i denne forbindelse fått henvendelse om de kan tenke seg å få besøk. Nobelstiftelsen vil foreslå for de tilreisende vitenskapsfolkene et opplegg basert på ønskene fra universitetene i Sverige og Norge.

Arrangementene vil foregå i perioden fra 4. til 7. desember, og de enkelte lærestedene skal selv være ansvarlige for sine lokale arrangement. Det kan f.eks dreie seg om symposier, seminarer eller foredrag.

Ønsker Becker. Dekanuserne ved fem av NTNUs fakultetet har formelt fremmet ønskelistene på vegne av sine fagmiljøer. Dekanus ved SVT-fakultetet og førsteamanuensis ved Institutt for samfunnsøkonomi, Jan Morten Dyrstad, ønsker enten prisvinneren fra 1992, Gary Becker, Amartya Sen (1998), eller R.M. Solow (1987). Han synes det vil være stas om han får et navn på ønskelista oppfylt. Det vil i så fall bli det første besøket av en Nobelprisvinner på fakultetet.

– De tre personene er meget solide og anerkjente. For fagmiljøet vil dette bety veldig, veldig mye, da vi får mulighet til å flagge virksomheten på instituttet, sier Dyrstad. Han ser for seg noe i retning av en workshop hvor forskerne legger frem sine bidrag under nærvær av nobelprisvinneren. I hvert fall skal det bli plass til en forelesning.

Om NTNU får besøk, og eventuelt av hvem, vil bli klart over nyttår.

TOR HUGUBAKKEN

tore.hugubakken@adm.ntnu.no

Ønskelista:

Kjemi:

- 1) R.A. Marcus (1992)
- 2) G.A. Olah (1994)
- 3) W. Kohn (1998)
- 4) A.H. Zewail (1999)
- 5) Corey (1990)

Fysikk:

- 1) H.L. Störmer (1998)
- 2) W.D. Phillips (1997)
- 3) H. Rohrer (1986)
- 4) G. 't Hooft (1999)

Medisin

- 1) E. Kandel (2000)
- 2) P. Greengard (2000)
- 3) A. Carlson (2000)
- 4) C. Nüsslein-Vollhard (1995)

Litteratur

- 1) Dario Fo (1997)
- 2) Kenzaburo Oé (1994)
- 3) Günther Grass (1999)

Økonomi

- 1) Gary Becker (1992)
- 2) Amartya Sen (1998)
- 3) R.M. Solow (1987)

Fred

- 1) Medecins Sans Frontières (1999)
- 2) J. Rotblat (Pugwash) (1995)
- 3) Rigoberta Menchú (1992)
- 4) José Ramos-Horta (1996)

Hvilke Nobelprisvinnere kunne du ha tenkt deg å ha på besøk?

Anniken Heidenstrøm, student, psykologi grunnfag:

Jeg ville hatt Rigoberto Menchú, fordi hun er opptatt av menneskerettigheter, men også fordi hun er kvinne. Jeg kunne også ønske meg Nelson Mandela som symboliserer kampen i Sør-Afrika.

Gøran Solli, stipendiat, Institutt for tverrfaglige kulturstudier (Teknologi og samfunn):

Gary Becker er jo kontroversiell person innen økonomi og sosiologi. Ham ville jeg ha stilt noen kritiske spørsmål. Mange av de andre prisområdene blir for spesialisert for meg, men Günther Grass kunne sikkert holdt gode gjesteforelesninger om Tysklands samling.

Berit Gullikstad, universitetslektor, Institutt for tverrfaglige kulturstudier (Senter for kvinneforskning):

Toni Morrison og Günther Grass er dem jeg foretrekker aller mest. Morrison skriver veldig spennende om koplingen mellom kjønn og rase i Amerika. Günther Grass har gjort et veldig inntrykk på meg, og er nyansert i svart-hvitt-tenkningen om Tysklands samling.

Erik Sigvaldsen, førstekonsulent, Studieavdelingen:

Mikhail Gorbatsjov har preget verdensbegivenhetene og et foredrag av ham hadde vært interessant. Og så er det Linus Pauling som har mottatt prisen i både fysikk og kjemi, men han er vel gått bort. Da må det bli Nelson Mandela for sitt engasjement for så mange.

VILLE GJERNE MØTT: Gary Becker (økonomi, 1992) • Rigoberta Menchú (fred, 1992) • Toni Morrison (litteratur, 1993) • Günther Grass (litteratur, 1999) • Nelson Mandela (fred, 1993) • Mikhail Gorbatsjov (fred, 1990)

Chatgruppene – ein virtuell dovegg

Samtalegruppene på Internett – dei såkalla chatgruppene – er vår tids doveggskribling, seier NTNU-forskar Vebjørng Tingstad.

<Iselin11Oslo>hei
<Iselin11Oslo>noen søte gutter her??
<Saddam>Turkeyma, er du svarting??
<Saddam>Du høres utrolig teit ut, Sweety!
<Sweety>du og saddam

Slik går replikkvekslinga vidare. Arenaen er www.popit.no, og Saddam har ei rekke utfall mot pakkisar og soparar parallelt med at det vert kjørt gjettekonkurranse – det vert etterlyst nokon frå Fredrikstad – ei jente på elleve år spør etter søte gutar. Ho seier i frå om at hun går, og bed dei andre helsa andre som kjem. Jentene vil starte konkurranse igjen, men Saddam bråkar følt. «ødelegger for alle han der Saddam» «ER DET INGEN HER SOM KAN KASTE HAN UT?»

«Fjortisene» dominerer.

Etter ein serie kraftige meldingar frå andre deltakarar blir Saddam borte. Konkurransen fortset. Dette er ein typisk situasjon på dei unge sine chatgrupper: Nokon prøver å føre ein diskusjon, halda konkurranser, medan bøllene bryt inn og snakkar skit i store bokstavar. Dette fortel Vebjørng Tingstad, som tek doktorgraden på ungars bruk av samtalegrupper på Internett. Ho følgde fire gutar og fire jenter i deira nettvandring. Ho kikka over skuldrene deira medan dei prata med andre på nettet. Ungane er klassiske «fjortisar» i alderen 11-14 år. Dessutan har ho følgt fleire slike nettstader over lengre tid. Tingstad deltek også sjølv i prategruppene. Nokre gonger går ho inn som forskar og stiller spørsmål. Til andre tider er ho 12-13 år gamal, anten som gut, då heiter ho «Don,» eller jente og heiter «Helle.»

– Det spesielle med å 'chatte' (skravle) på nettet er at du sjølv bestemmer kven du skal vere. Det er ikkje uvanleg å skifte kjønn. Mange lyg på seg nokre år ekstra, kan hende for å styrke sin eigen autoritet på nettet, seier Tingstad. Da NTNU-forskaren prøvde å gå inn som den ho er – vaksen kvinne og forskar – gjekk det ikkje alltid så bra.

– Nokre gonger vart det svært stille i chatrommet. Ungar liker ikkje at vaksne står og høyrrer på kva dei driv med. Mange meinte vel at eg hadde ikkje noko der å gjere, seier ho. Tingstad omtalar nettstaden som eit forsamlingsrom kor

Mange gutar deltek i chattinga utan at dei vil vedkjenne seg det, meiner NTNU-forskar Vebjørng Tingstad som tek doktorgraden på ungars bruk av samtalegrupper på internett.

ILLUSTRASJONSFOTO: TORE HUGUBAKKEN

ungar oppheld seg. Det kan sjåast på som eit lokale kor folk stikk innom for å slå av ein prat, eller for å høyre på andre. Dei opnar døra ved å logge seg på, roper «er det nokon her,» når dei går, bed dei ofte dei andre om å helse til den og den om vedkommande stikk innom.

Som stader flest kor barn og unge samlast, foregår gjerne fleire ulike aktivitetar samstundes – og det hender at ein øydelegg for kvarandre, som Saddam prøvde på før han vart jaga ut.

Ikkje bare jenter. Chatgruppene har mykje til felles med gamle dagars dovegger – ein salig blanding av ukvemsord, filosofiske epistlar, kjærleikserklæringar, og små dialoger kor folk kommenterer kva andre har skrivne.

Er det stort sett bare jenter som skravlar på nettet?

– Det er jo gjerne slik ein ser føre seg at det er. Det er nok ein klar tendens til at gutane driv på og bytter spel og slikt, medan jentene samtalar og lager egne heimesider. Men mine observasjonar tyder på at det er mange gutar som deltek i chatting – ein god del gjer det utan at dei vil vedkjenne seg det, seier Tingstad. Dei virtuelle samtalegruppene er ein arena kor unge kan prøve ut seg sjølve gjennom å velje ulike typar personlegdomar.

– Det kan godt vere tre jenter som lagar ein felles person, kor dei tek augefargen til den

eine, håret til den andre og kledda til den tredje. Poenget er at ein må velje ein profil for å få delta. Dette tvingar ungane til å reflektere over kven dei vil vere, seier Tingstad.

Vern mot dei skumle. På den andre sida lærer ungane å verne seg sjølve.

Ein tilfeldig tur innom chatgruppa ein førmiddag før jul ser vi denne replikkvekslinga:
<Tøffen>hvor i Oslo bor du
<hotbabys>ja
<rent-boy2>JEG
<lasse>hallo
<mario>i byen

Mest sannsynleg er «Tøffen» sitt spørsmål heilt uskuldig. Men ein veit aldri. Ein veit at pedofile bruker samtalegruppene til å komme i kontakt med mindreårige. Redaktørane av denne diskusjonsstaden åtvargar i klare ordelag deltakarane mot å gi frå seg namn eller adresse. I så måte reagerer dei andre eksemplarisk på Tøffen sitt spørsmål.

Tingstad meiner at vaksne ikkje bør vere einsidig opptekne av farene ved chatgruppene.

– Det ligg mykje fantasi og konsentrasjon bak samtaleverksemda til mange ungar. Ungane erobrar eit slags offentlig rom kor dei kan prate, ha det moro og bli kjent med andre på tvers av geografiske avstandar, seier Vebjørng Tingstad.

TORE OKSHOLEN

tore.oksholen@adm.ntnu.no

Stewart's corner

Spørsmål angående engelsk kan stilles til språkrådgiver Stewart Clark ved Studieavdelingen, e-post: stewart.clark@adm.ntnu.no, tif. 73 59 52 45, faks: 73 59 52 37

Web addresses in English

A modern skill is giving other people a Web address over the phone. When this is to be done in English it is important to get the terms right. The World Wide Web is normally written and read as «w, w, w» (double u, double u, double u), not as some Norwegians say «v, v, v».

The / sign is called a slash. Slashes are often used to indicate directories and subdirectories in World Wide Web addresses. Because the top of the slash leans forwards, it is sometimes called a «forward slash.» If there are two, call them «double slash». Never use the term «back slash», which is this \ as Web addresses never contain backslashes.

The term «dot» is almost universally used in English for the full stop punctuation mark in Web and e-mail addresses. Thus the full address:

<http://www.ntnu.no/faksent> is read as «h, t, t, p, colon, double slash, w, w, w, dot, n, t, n, u, dot, n, o, slash, f, a, k, s, e, n, t».

«Dash» is a common term to use for the mid-position short horizontal line. Thus t-no is read as «t, dash n, o». Occasionally letters are underlined, the term to use here is «underscore». Thus he is read as «h, underscore c». A sign that is used in Spanish and Portuguese to mark an accent, ~, is also used in web addresses. This is read as «tilde».

Tricky words

Chad, chad

Chad (Norw. Tchad) is a country of north-central Africa. Formerly part of French Equatorial Africa, it became independent in 1960. This is always capitalized.

chad (Norw. konfetti) means the small pieces of paper or cardboard removed from paper tape or punched cards. It is ironical how this tiny bit of waste that did not end up in the bin may decide who is going to win the 2000 election and become the president of the United States. The democratic rights of millions of people are literally and figuratively hinging on the chads. As some chads were not removed, the ballot cards were not counted in the normal election count. These indented, hinged and bent chads on the manually punched ballots in some counties in the state of Florida have been manually examined for hints of the voters' electoral intent.

Lama, llama

Suppose you are writing about His Holiness the Dalai Lama. Dalai is not an easy word to spell correctly and the dubious suggestions on the spellchecker from Word include Dahlia and Dallas. The next part of his name must be used with care as shown by a letter from the Congress of the United States. In nominating Thich Quang Do to the Nobel Peace Prize 2000, they also referred to «His Holiness

the Dalai Llama». Unlike Norwegian, which gets by with lama for both the holy man and the unholy camel, English has two words that both sound the same: lama and llama – leaving spellcheckers out of their depth. So remember the single «l» version has two legs, and, despite what the Congress of the United States suggested in their letter to the Nobel Committee in Oslo, the double «ll» version has four legs, spits and smells and is definitely not a past Nobel Laureate.

God, god

As the name of the creator and supreme being, **God** is capitalized like any other proper name. Thus use **God** in Judaism, Christianity and other monotheistic religions. Note that there is no article in this use of the word. Consequently when God is used in phrases like «thank God» (Norw. gudskjelov) and «word of God» (Norw. gudsord), it is capitalized in English.

When **god** is used for a superhuman being or spirit, it is not capitalized. Examples: «He looks like a Greek god». «The rain gods blessed Oslo last month». As a generic term for a person that is adored or something that is believed in, **god** is also not capitalized, «they treated Elvis like a god, unfortunately he made narcotics his god».

Enlightening English signs

The manager has personally passed all the water here (hotel in Acapulco)

Dirty Water Punishment Place (how a sewage treatment plant was marked on a map of Tokyo)

Please to bathe within the tub (Japanese hotel notice)

Swimming is forbidden in absence of the Saviour (French Swimming Pool)

innblikk

Petter Aaslestad er professor i nordisk litteraturvitenskap ved Institutt for nordistikk og litteraturvitenskap. Han arbeider blant annet med fortelle-teori, forholdet mellom litterære og ikke-litterære tekster, realisme, modernisme, psykoanalyse og litteraturhistorie-skrivning.

I en serie artikler vil forskere ved NTNU skue over blånene helt til Soria Moria. Hva ville de spørre om hvis de kunne få det endelige svaret på ett enkelt spørsmål innenfor sitt fagområde? Kan forskning før eller senere svare på alt, eller finnes problemstillinger som ikke er forskbare?

Virkeligheten: en vulgærutgave av litteraturen – eller var det omvendt?

mitt livs spørsmål

Litteraturviteren har ikke ferdigformulert et populært svar på «det store spørsmålet», men er spent på hva som kommer opp i samtalen. – Jeg skjønner jo spørsmålet, men i mitt fag avhenger det vi ønsker å finne svar på, i sterk grad av måten vi stiller spørsmålet på. Svaret blir med andre ord knyttet opp til fagets vitenskapshistorie, sier han og fortsetter: – Eksempelvis ble det på 1960- og 70-tallet gjort intense forsøk på å finne fortellingens lovmessighet. Man trodde å kunne finne én felles formel for alle fortellinger, fra Homer til James Bond, forklarer Aaslestad, og forteller at perioden uttrykte en veldig tro på vitenskapelig-gjøring av litteraturvitenskapen, i beundring for de mer eksakte vitenskapene.

– Flere litteraturvitere bar nok da på drømmen om å finne svaret på det ene, store spørsmålet: «Hva er en fortelling? – Men man oppdaget jo at de litterære verkenes forskjellighet gikk tapt i en slik søking etter lovmessighet, erkjenner han, og vider ut perspektivet: – Litterære tekster har innebygget i seg en refleksjon over litteratur som sådan og over sin egen litterære status, sin «litteraritet». Å finne fram til dette laget i tekstene har stått sentralt i en tid, om man ellers mener at litteraturen speiler virkeligheten eller tvert om skaper andre «sannere» virkeligheter. I et slikt perspektiv blir den nitide analysen av enkeltverket helt avgjørende, og spørsmålet om å finne «det endelige svaret» for all litteratur tilsvarende irrelevant, er Aaslestads første refleksjon over «det store spørsmålet».

Den litterære virkelighet. Han peker på at i de senere årene har såkalte postkoloniale studier bidratt til å kople litteraturvitenskapelige spørsmål til diskusjonen om andre kulturfenomener. – Det kunstneriske objektet er blitt mindre avgrenset og mindre estetisert, sier han, og understreker at han selv er glad for at litteraturen og litteraturvitenskapen igjen får en bredere samfunnsmessig og politisk dimensjon: – Vi ser en utvikling hvor skjønnlitteraturens tekster i større grad likestilles med andre tekster. Det er jo allerede mye skjønnlitteratur i dagligspråket, og omvendt: Litteraturen tar opp i seg språkregistre fra andre samfunnsfelt. De store realistiske romanene fra det nittende århundre brukte for eksempel avisartikler og leksikonartikler, så å si ubearbeidet rett inn i de fiktive fortellingene. Derved aktualiseres spørsmålet om forholdet mellom litteratur og virkelighet – som til syvende og sist er kardinalspørsmålet innenfor vårt fag.

Skjønnlitteratur kan sees som møtet mellom filosofi og historie, og er uløselig knyttet til dannelsesbegrepet. Det er ikke uten grunn at fakultetet heter Det historisk-filosofiske. (Bildet er fra Knudtzon-salen i Trondheims eldste akademiske institusjon, Det Kongelige Norske Videnskabers Selskab.)

FOTO: KARL E. REFSNÆS/UBIT.

Det finnes altså «et stort spørsmål» innenfor litteraturvitenskapen?

– Ja, men vi stiller det på stadig nye måter, forklarer han tålmodig. – Ny litteratur påvirker litteraturteorien, og gjør at også tidligere tiders litteratur oppfattes på nye måter og omvendt: Den tenkingen som utvikles innenfor litteraturvitenskapen, slår tilbake på den litteraturen som er i ferd med å skrives. Det er således et gjensidig avhengighetsforhold mellom litteratur og litteraturvitenskap.

Språkkunnskap er ønskelig – For å vende tilbake til spørsmålet om det endelige svaret: Hvis noe skulle skje ad guddommelig vei, så skulle jeg for egen del gjerne bli i stand til å lese Dante, Cervantes, Homer og Dostojevski i originalutgaver. Men jeg vet jo at språk lærer man bare ved møysommelig arbeid, erkjenner Aaslestad nøkternt. – Samtidig er det jo bøkene som er materialet vårt. I Norge har vi hatt dårlig tradisjon for å gi ut vitenskapelige utgaver av litteratur. Allerede under innsamlingen av folkediktningen tidlig på attenhundretallet pyntet forskerne gjerne på informantenes versjoner, og lagde for eksempel «Draumkvædet» litt etter hva som best passet med tanker i tiden.

Her minner han om at litteraturvitenskap også er en empirisk vitenskap. – Edisjonsfilologi kan virke tørt, sier han åpenhertig, – men er en helt nød-

vendig hjelpedisiplin for vårt vitenskapelige arbeid. Hamsun-forskningen, for eksempel, vanskeliggjøres fordi vi mangler en tekstkritisk utgave av Hamsuns forfatterskap. Norges forskningsråd leder nå arbeidet med en stor ny vitenskapelig Ibsenutgave, hvor også NTNU så vidt er med. Slikt arbeid er kostbart og tidkrevende, men til syvende og sist avgjørende for litteraturvitenskapelig grunnforskning. Heller ikke humanistisk forskning er fri for økonomiske kostnader, tilføyer Aaslestad lakonisk.

Litteraturens æra. Kan du slutte deg til utsagnet «Kan problemet formuleres, er det forskbart»?

– Det er jo en fin formulering, men kanskje ikke så gjenkjennelig når en skal utforske estetikk. Vi kommer fort inn i en form for den hermeneutiske sirkel hvor både spørsmål og svar forandrer seg underveis, ettersom helhetsforståelsen endres i takt med økt innsikt i delforståelsen. Våre hovedfagsstudenter erfarer gjerne at den problemstillingen de startet med, må korrigeres etter hvert som de skriver. Så jeg vil vri litt på utsagnet. Så lenge det er etterprøvbart og intersubjektivt, så blir det forskbart for oss.

På slutten av samtalen formulerer han selv noe som likner «det store spørsmålet» han kanskje egentlig ville hatt

besvart: – Er litteraturens æra slutt? Dette retoriske spørsmålet besvarer han selv: – Selvsagt vil poesi, drama og fortellinger bestå i det videre. Men gjennom det tyvende århundre har nok den skrevne litteraturen mistet noe av sin dominans som kunstnerisk uttrykk. Samtidig må vi passe oss for den arroganse det ligger i å definere de nye mediene som utelukkende uttrykk for en underholdningsindustri. Vi som underviser i litteratur, må ikke definere dannelsesbegrepet så smalt at vi mister kontakten både med det nye som skjer og med studentene våre. Jeg merker at studentene har flere nyere kulturelle uttrykk som referanser enn det vi lærere har. Det er derfor en utfordring for oss å følge med i de endrede kunstneriske ytringsformer, slutter han.

Postkolonial: En form for sosial kritikk som reflekterer de [dels undertrykkende] prosessene som former Vestens bilde av Den tredje verden.

Hermeneutikk: Fortolkningens lære, vitenskapen om skrifttolkningens teori.

Intersubjektiv: [Noe] som er felles for eller gjelder forholdet mellom flere subjekter.

De politisk brenn

Sterkt engasjement på lørdagsmøte i Storsalen 1971.

FOTO: FOTOGJENGEN

– Pol Pot skal ikke ha skylda for

Arne Byrkjeflot «proletariserte seg» på midten av syttitallet, da han hoppet av NTH-studiet og begynte på Ila & Lilleby Smelteverk. Der er han fortsatt og trives med det.

Den unge studenten kom fra Namsos og begynte på Teknisk fysikk, NTH, høsten 1969. Året etter kom det store studentopprøret til Norge, to år etter Paris. Det var Rød Front som førte an i opprøret, og Arne ble med i bevegelsen. Han fullførte nesten studiet, bare diplom manglet. Den var han nesten ferdig med, men en dag var alle dataene han hadde samlet, borte fra kontoret. Siden han var passe lei, dro han like godt i militæret. Etter fullført verneplikt tok han sveisekurs og gikk en kort stund arbeidsledig før han begynte som mekaniker på Ila & Lilleby Smelteverk. Der er han fortsatt, og politikk er også i dag hans altoppslukende interesse og hobby.

Lobbyist. – Jeg bruker like mye tid på politikk i dag som da jeg var student, sier han. Det er kanskje ikke så rart, for listen over politiske verv er imponerende lang: Fagforeningsleder for Lilleby Metall, nestleder i LO Trondheim, medlem i landsstyret for Kjemisk industriarbeiderforbund og FESIL, arbeidsgiveren. Han er vararepresentant for RV i Trondheim Bystyre og sitter i styret for Nei til EU.

Da vi møter ham, har han nettopp avsluttet en treukers lobby-maraton for at kraftkrevende industri skal få beholde sine nåværende strømpriser. Denne kampen ble kronet med seier.

Han har deltatt i mange kamper gjennom årene, for eksempel blokadene mot Svanen Vaskeri (1985) og Eva-

co Plast (1986). Bedriften han har jobbet på i 25 år, gikk konkurs i 1991, og hvert år etter det har vært en kamp med ryggen mot veggene sier han.

Har han noen gang angret at han ikke fullførte studiet og valgte en annen karriere? Nei, er det kontante svaret. – Det er mer interessant å jobbe her enn å være vitenskapelig ansatt på Gløshaugen, det ville bli for kjedelig, mener han.

Samtidig innrømmer Byrkjeflot at det hadde vært artig å bli ferdig sivilingeniør. Han har fått flere tilbud om å fullføre studiet, og vi skjønner at han ikke helt har avskrevet tanken. Hvis den endelige konkurransen kommer på Lilleby, tar han kanskje fatt i fysikkstudiene igjen. – Det skal jeg klare, sier han uten å nøle.

Betinget etterpåklokskap. Men angrer han på sine politiske standpunkter – støtte til Stalin og Pol Pot? – Det spørsmålet kan ikke besvares med ja eller nei, sier han. – Vi var maoister, ikke stalinister. Maoismen var et oppgjør med Stalins sosialismemodell. Vår debatt om Stalin dreide seg om hvorfor det gikk så galt.

Og vi får en lengre utgreiing om historien bak Stalins tvangskollektivisering i 1929-31, Maos reformer i Kina i perioden 1949-55 og konflikten i Vietnam, Kambodsja og Afghanistan. – Vi støttet frihetsbevegelser som sloss mot en okkupant, men det betyr ikke at vi støttet

heite syttiåra

Rød Front dominerte i Samfundet først på 70-tallet, «sto på krava» og truet med «væpna revolusjon». Det ble roligere da de politiske aktivistene dro ut i arbeidslivet for å proletarisere seg. Er de kommet til sans og samling i dag?

Etter at TV2-programmet «Rikets tilstand» satte fokus på AKPs historie, har vi fått en mediedebatt om det hete politiske klimaet på syttitallet, da Rød eller Raud Front var en dominerende faktor i norsk studentmiljø. Flere enn sosialminister Guri Ingebrigtsen har blitt konfrontert med sine «ungdomssynder». Mange av dem har i dag ledende posisjoner i samfunns- og næringsliv. Men til forskjell fra Ingebrigtsen har de fleste valgt å forholde seg tause.

I Trondheim var Studentersamfundet en arena for politisk aktivisme og debatt gjennom hele 70-tallet. Engasjementet var brennende, og frontene sto bokstavelig talt steilt mot hverandre. Men forandringen fra akademisk koseklubb til politisk forum begynte ikke her, like lite som studentopprøret startet med opptøyene i Paris 1968.

Ingen brostein. Ved universitetene i USA startet den opposisjonelle studentbevegelsen tidlig på 60-tallet. Allerede i 1966 ble det i Samfundet vedtatt resolusjoner mot amerikanernes krigføring i Vietnam. I 1968 raste veggavisdebatten på «Stripa,» der noen blant annet foreslo å bruke Maos lille røde som gyldig stemmetegn i Samfundet.

Skremt av den nye tid avsto Høgskolestyret forslag om å brosteinlegge Gløshaugenplatået. De fryktet at steinen kunne bli brukt som skyts i et lokalt studentopprør!

Våren 1970 marsjerte studenter over hele landet mot momsen og studiefinansieringen.

FOTO: FOTOGJENGEN

Våren 1970 marsjerte studenter over hele landet mot momsen og studiefinansieringen. I Samfundet oppsto konflikt mellom Rådet og Storsalen etter et vedtak om å bevilge 5000 kroner til streikende gruvearbeidere i Kiruna. Det ble etter hvert flere liknende støtteresolusjoner med påfølgende debatter.

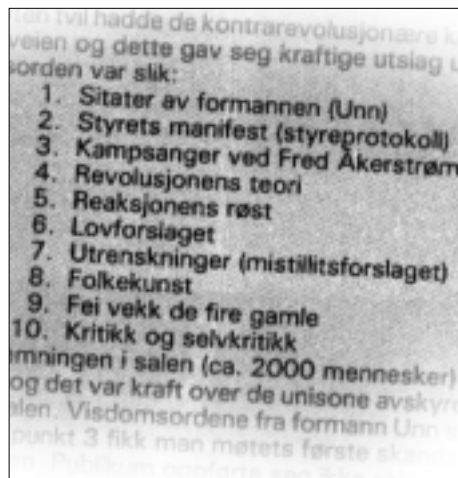
Ved formannsvalget i vårsemesteret 1970 dukket Rød Front opp for første gang, men tapte. Lørdagsmøtene ble viet temaer som Vietnamkrigen, Midtøstenkonflikten, forsvarsdebatt og EEC (Fellesmarkedet). Om høsten ble det heftige basketak mellom politi og demonstranter i forbindelse med at filmen *Green Berets* ble satt opp på Sentrum Kino. I Samfundet gikk det mot politisk valg og det første Rød Front-styret ble innsatt under hovedparolene «Seier for arbeidernes og studentenes kamp, Kamp mot USA-imperialismen og Sovjets sosialimperialisme».

Ampert til venstre. 70-årene fortsatte med politisk engasjement og sterk polarisering. Marxist-leninistene (ml'er-

ne) ble aldri noen tallmessig stor gruppe, men gjorde seg likevel sterkt gjeldende. Allianser ble knyttet på kryss og tvers. I tillegg til Rød Front fikk vi etter hvert Grasfronten, Progressiv Front, Sosialistisk Front, Grønt alternativ og Grønt Gras.

Blant kampsakene var motstand mot EEC, internasjonalt solidaritetsarbeid, abortmotstand og støtte til de mange arbeidskonfliktene som raste på 70-tallet. Store ressurser ble lagt ned i valgkamparbeid, produksjon av løpesedler og «geriljamøter» mellom kandidatene. Temperaturen var høy. Motsetningene raste bare unntaksvis mellom «rød» og «blå». De bitreste fiendene gjennom hele 70-tallet definerte seg gjerne til ulike sider på venstresida. Studentene som ikke ble oppslukt av politikken, gikk helst på Klubb-aften på fredagskveldene.

Ble revet med. Hva kunne ligge bak det brennende engasjementet? En god del lot seg nok bare rive med på en motebølge og var med på «den fjøla som ram-

Faksimilen viser dagsorden fra et rabaldermøte i Samfundet i 1968. Fra jubileumsboka «Vår egen lille verden» av Idar Lind og Gunnar Strøm.

let mest». «Kult» og «hipt», ville det kanskje ha hett i dagens språkbruk. Andre hadde et mer bevisst verdivalg som utgangspunkt, sterkere eller løsere fundert på et ideologisk grunnlag. MI-bevegelsen hadde også denne variasjonen.

De ekte gammelopprørerne er i dag mindre opprørske i uttrykk. De er blitt rundere i kantene, men sitt ungdommelige, politiske engasjement har de i behold. Vi har snakket med en av de ekte proletariserte fra den gang, en som fortsatt befinner seg blant proletariatet.

ARNE ASPHJELL (BLÅ)

arne.asphjell@adm.ntnu.no

SYNNØVE RESSEM (RØD)

synnove.ressem@adm.ntnu.no

alt

alt disse bevegelsene sto for og alt det de gjorde, presiserer Byrkjeflot.

– Folk må se dette skillet, legger han til. – Jeg er ikke i tvil om at Pol Pot gjennomførte massebord i Kambodsja og at det var galskap, men det er ikke riktig å gi ham skylda for alt.

– Vi visste nok at det foregikk overgrep i Kambodsja og vi var alt for blåøyde når vi var på besøk i Albania. Men det irriterer meg at det blir så enkelt framstilt i ettertid, sier Byrkjeflot som medgir at han nok er blitt litt rundere i kantene med årene, men sin kommunistiske grunnholdning har han i behold.

Dagens debatt om AKP m-l ernes fortid er lagt ut på «debatt og angre»-sidene hos AKP på nettet:

<http://www.akp.no/>

Klubbformann Arne Byrkjeflot (t.h.) bruker vel 50% av arbeidsdagen til fagforeningsarbeid.

FOTO: ARNE ASPHJELL

Motstrøms professor

«Kommunikasjon

er en permanent utfordring

for den som underviser.

En kan aldri stole på

at en blir forstått»

FOTOS: SYNNOVE RESSEM

Han begynte som idéhistoriker og filosof. Svitsjet så over til dataprogrammering og big business. Nå er Knut Ove Eliassen (41) professor i litteraturvitenskap, med spansk 1700-tallslitteratur som spesialie.

– Jeg må få lese manuskriptet FØR det går i trykken! Du skjønner, – tilliten min til formidling og kommunikasjon er blitt sveket etter at jeg begynte med undervisning.

Å?

– Jeg har fått noen aha-opplevelser i forhold til hva jeg mener å ha forklart og hvordan det har blitt oppfattet. Kommunikasjon er en permanent utfordring for den som underviser, og man kan aldri stole på at man blir forstått.

Knut Ove Eliassen hefter ikke bort tida med utenomstakk. Det er én av lærdommene han

har tatt med seg fra det private næringsliv: Tid er en knapphetsressurs som ikke må sløses bort. Dessuten er det viktig å være tydelig.

Annerledesland. Som et ektefødt barn av sin tid avbrøt Eliassen en akademisk karriere på 80-tallet og søkte seg over til den løfterike IT-bransjen. Han ble ansatt hos konsulentfirmaet Arthur Andersen, forløperen til det multinasjonale selskapet Andersen Consulting. Der kom han til et annerledesland som både engasjerte og utfordret.

– Firmaet hadde en anset-

telsesfilosofi som bygget på at det var nyttig å blande forskjellig type kompetanse, forteller han. – Den ideelle sammensetningen av medarbeidere var 45 prosent ingeniører og 45 prosent økonomer. De resterende ti prosent skulle være en blanding fra alle mulige fagmiljøer. Min egen bakgrunn var idéhistorie og filosofi. Min nærmeste kollega på teamet var biolog.

Vi skjønner at det kan bli mange overraskelser og mye morsomt av slikt!

Blanke ark. Eliassen forteller at han stilte med null kunnskap om EDB og programmering.

– Alle nyansatte ble plassert på skolebenken, der vi ble værende i fire måneder. I løpet av den tida lærte jeg programmering. Begynnerlønna tilsvarte ei lektorlønn, men steg etter som ny kompetanse ble ervervet og kvaliteten på prestasjoner og ytelser økte. Jeg syntes det var

spennende og likte meg veldig godt. Da jeg fikk et stipend fra Forskningsrådet for å ta doktorgradsstudium, søkte jeg, og fikk innvilget, tre års permisjon.

Bordet fanget, og det skulle ikke bli mer dataprogrammering. I 1993 ble Eliassen tilsatt som førsteamanuensis ved Institutt for nordistikk og litteraturvitenskap. I november fikk han opprykk til professor. Han mener at han har tatt med seg mange nyttige erfaringer fra hverdagen innen business.

– Jeg lærte blant annet mye om problemanalyse, resultatorientering og målstyring. Innen humaniora er vi vant til å dyrke prosessen og detaljene rundt den. I konsulentbransjen jobbet vi for andres penger og hadde høye krav til effektivitet og målrettet resultat. Dette har helt sikkert satt sitt preg på meg: Jeg er nok mer resultat- og prosessorientert, noe som trolig, både på godt og vondt, kommer til uttrykk både i veiledning og

undervisning. Jeg stiller krav om at det skal produseres noe nytt til hver gang. Det gjelder for både meg og studentene.

Var det noe å ta med seg om samarbeid på tvers av faggrensene?

– Absolutt. I utgangspunktet har jeg en konservativ holdning til fagdisipliner. Vi skal holde fast ved fagdisiplinene og deres egenart. Tverrfaglighet, eller *flerfaglighet* som mange foretrekker, blir meningsfullt først idet man har en sikker kompetanse fra det fagfeltet man står i. Det er forutsetningen for at man skal ha «noe å by på» i utvekslingen med andre fag. Uten en slik faglig forankring blir tverrfagligheten lett til ren konversasjon eller dille-tantisme.

Eliassen er for tiden engasjert i to tverrfaglige prosjekt. «Frihetens århundre» og «Fabriken».

SYNNØVE RESSEM

synnove.ressem@adm.ntnu.no

Lost in Legoland

Det er ikke hver dag at Ozonlaget drar av gårde med seieren, men det skjedde faktisk under en Lego-konkurranse sist helg.

Foruten å være navnet på et norsk poporkester, kan «Lost in Legoland» være betegnelsen for tilstandene i Bodø i helga, hvor Skandinavias første legorobotturnering ble arrangert.

FIRST (For Inspiration and Recognition of Science and Technology) er opprinnelig en amerikansk non profit-organisasjon, stiftet i 1989 og har som hovedformål å stimulere barn og unges interesse for naturvitenskap og teknologi. I 1998 inngikk First et partnerskap med Lego for å utvikle et program for barn i alderen 10-16 år. First Lego League er en turnering hvor barn og ungdom viser sine teknologiske ferdigheter, hvor de designer og programmerer legoroboter som konkurrerer med hverandre.

Full pakke. Nå har konseptet kommet til Norge, og turner-

ningen i Bodø var et pilotarrangement, som blant annet inneholdt et spektakulært show med lyd, lys, film og P3-helten H.C.Andersen.

I alt 13 lag fra hele landet, inklusive tre fra Trondheim, hadde de åtte siste ukene før konkurransen jobbet hardt med programmering og bygging av Legoroboter. Lagene hadde oppgaver som skulle løses, for eksempel skulle en vanskelig robotbane forseres på kortest mulig tid. Banen var konstruert slik at det fantes flere veier til målet. Lagene måtte jobbe som team for å finne fram til den mest effektive løypa.

I tillegg måtte alle lagene møte for et dommerpanel og redegjøre for robotens egenskaper og utforming. En av dommerne var universitetsdirektør Vigdis Moe Skarstein.

Med TV og en energisk heilagjeng gjorde Lego Kids fra Halset Barneskole en god innsats i turneringen i Bodø.

FOTO: BJARNE FOSS

Priser til Trondheim. Ozonlaget fra Bodø vant robotkonkurransens førstepris, mens Rosenbot fra Rosenborg Ungdomsskole vant First Lego League Champions, som ble gitt til det laget som på en entusiastisk måte viste hvor «morsom, tilgjengelig og verdifull teknologi og vitenskap» er.

Årets turnering var en pilotturnering, og til neste år er målet å få gjennomført regionale finaler. Trondheim vil bli en av arrangørbyene, og her vil NTNU bli sterkt engasjert.

TORE HUGUBAKKEN

tore.hugubakken@adm.ntnu.no

Renate skal rekruttere

Tidligere studiedirektør ved NTNU, Odd Lauritzen, har ansvaret for et nasjonalt senter for rekruttering til matematiske, naturvitenskapelige og teknologiske fag (Renate) som denne uka relanseres på internett (<http://www.renate.ntnu.no>). Senteret skal «formidle og vinne aksept for realfagenes allmenndannende betydning». Målet med nettstedet er at det skal fungere som en møteplass for alle som ønsker å bidra til å styrke realfagenes stilling. Nettstedet tar også sikte på å tilrettelegge aktuelt fagstoff som kvalitetsmessig kan heve undervisningen på ungdomstrinnet og i videregående skole, og motivere unge til å velge naturvitenskapelige fag. Samtidig håper Lauritzen at nettstedet kan være med på å lette lærernes arbeid.

debatt

Si din mening, men skriv kort! Innlegg kan sendes via e-post: medieseksjonen@adm.ntnu.no. Innsendte manus kan bli forkortet.

Vi har god grunn til å være oppgitt over vår egen institusjons forskningsstrategi, skriver GUNN IMSEN.

Ny spaltist «I det akademiske glasshuset» fra dette nummer er professor Gunn Imsen ved Pedagogisk institutt på Dragvoll (SVT-fakultetet). Imsen vil alternere med sine professorkolleger Einar Johan Aas og Knut H. Sørensen som fast bidragsyter til spalten.

Når tverrfagligheten blir krampaktig

Tverrfaglighet er blitt en av NTNUs fane-saker, og vekker mange slags reaksjoner i forskningsmuljøene. I Universitetsavisa den 2. november har professor Knut H. Sørensen ved institutt for tverrfaglige kulturstudier et bitende og ironisk angrep på de som tør å opplate sin munn mot tverrfagligheten. Siden han er en av de mest sentrale arkitektene bak tverrfaglig virksomhet ved NTNU, kunne en kanskje ha ventet litt mer seriøs og dyptpløyende analyse av hva som foregår. Men det er kanskje ikke tverrfaglighetens vesen, som han selv ironisk påpeker?

Ukritisk. Den 6. desember arrangerer NTNU et stort seminar om tverrfaglighet på Dragvoll gård. Bak står både interne og eksterne bidragsytere til NTNUs massive satsing på tverrfaglighet. På programmet står ingen som kunne tenkes å fremme noen grunnleggende kritikk av den tverrfaglige satsingen, noe en burde ha ventet seg i tråd med våre akademiske tradisjoner. La meg derfor reise noen problemstillinger i sakens anledning.

Da NTNU ble vedtatt i 1995, hadde Stortinget klare meninger om hvordan partene i denne nye institusjonen skulle dra i lag. Ideen var å opprettholde et bredt fagtilbud innen humaniora, samfunnsvitenskap, medisin og matematisk-naturvitenskapelige fag – det var nødvendig for å kunne forsvare å kalle det et universitet. Teknologiutdanningen alene kunne ikke forsvare denne betegnelsen. Samtidig skulle NTNU ha en spesiell forpliktelse til å fremme samspillet mellom teknologi og de andre universitetsfagene. Skulle dette samspillet bli fruktbart, måtte de ulike disiplinene ha mulighet til å drive grunnforskning på sine felt og ha en faglig frihet til å utvikle seg. Det skulle være konsentrasjon om de enkelte

fagdisipliner, samtidig som det var behov for å se helheter på tvers av fagdisipliner og kulturer. La oss ikke glemme dette.

Teknologisk tverrfaglighet. Det gjelder for stortingsbeslutninger som for alle andre sentrale beslutninger, enten vi har å gjøre med statlige forvaltningsorganer eller med private bedrifter: Sentrale vedtak blir alltid tolket, omtolket og vridd på når de skal virkeliggjøres nedover i systemet. Kan noe slikt ha skjedd i NTNUs strategiprosess? Ikke nødvendigvis i selve strategidokumentet «kreativ, konstruktiv, kritisk», hvor hvert ord sikkert er veid på gullvekt opp mot de politiske vedtakene, men i den videre realiseringen av strategien? Hvordan ivaretar NTNU den kritiske og uavhengige forskningen, slik som annonsert i strategidokumentet? Hva er gjort for å skaffe midler til denne? Stortinget har nemlig sagt at denne forskningen må opprettholdes, og det var vel ikke bare tomme ord, det heller?

En rask inspeksjon av prosjektene innenfor NTNUs program for tverrfaglig forskning viser at av de 31 prosjektene kan over halvparten sies å være prosjekter med teknologisk hovedprofil, men hvor forskere fra HF eller SVT deltar – hvor aktivt vet vi ikke. Elleve prosjekter har sterk HF-forankring, og de er alle knyttet til området teknologi, kunst og kulturendring. Bare et lite fåtall av dem mangler teknologisk tilknytning. Hovedinntrykket er en krampaktig «på død og liv»-integrasjon mellom kulturfagene og teknologifagene, og at de fleste forskningsmidlene pløyes inn i tverrfaglige prosjekter der de fleste er blitt til på teknologifagenes premisser. Dette bekrefte i programnotatet, hvor en opererer med to samarbeidssaker som begge er tunge på teknologi. Andre kombinasjoner har man tydeligvis ikke tenkt seg. Fra vårt største fakultet, SVT, er få forskere er med, og det burde vekke til ettertanke.

Små miljøer. Det later til å være enighet om at solid disiplinbasert kunnskap må ligge til grunn for tverrfaglig forskning. Spørsmålet blir da i hvilken grad de tverrfaglige programmene makter å mobilisere de erfarne og tunge forskningsmiljøene, som allerede har en høy internasjonal standard, og som ønsker å fortsette med sine forskningsfelter. Vi har mange dyktige forskere som roper fortvilet etter midler, og som må se på at pengestrømmen går til tverrfaglighet i stedet. Vi bør spørre oss om vi er tjent med dette. Dels kan denne situasjonen skyldes at i utformingen av programmene var ikke bredden i deltakelsen god nok. Jeg minnes at vi var nokså oppgitt – vi følte at de teknologiske premissene var satt, og at vi måtte lete krampaktig etter forbindelseslinjer til teknologien. Ingen spurte oss hva vi anså som sentrale forskningsområder – på våre premisser. Med andre ord: Motivasjonen for NTNUs satsinger på tverrfaglighet har ikke vært like rødglødende overalt, og det må NTNUs ledelse ta ansvaret for. Mange sitter med den oppfatningen at Stortingets ønske om balanse mellom grunnforskning og mer anvendt tverrfaglig forskning ikke er ivarettatt. I internasjonal sammenheng er våre miljøer små, og vi har ikke råd til ikke å ta vare på våre gode forskere. Deres medvirkning er en forutsetning for kvalitet også i en tverrfaglig sammenheng.

Sulteføringen av grunnforskningen gir seg særlig til kjenne på rekrutteringssi-

den. Ved mange faginstitutter er det alvorlig underskudd av rekruttering på enkelte områder. De fakultetsbaserte og instituttbaserte rekrutteringsstillingene er få, samtidig som det er disse som i dag må ivareta den viktige balansen i fagrekrutteringen. Vi er vitne til et stort overskudd av stipendiatstillinger innenfor de tverrfaglige programmene, hvor det utvikles kompetanse instituttene ikke nødvendigvis har bruk for. Vi har også eksempler på at toppkvalifiserte rekrutter ikke får stipend innenfor de områdene hvor de har sin forskningsinteresse, fordi deres felt ikke passer inn i de tverrfaglige programmene. I stedet blir det hovedfagsstudenter med langt svakere karakterer og faglig sett svakere prosjekter som når fram, men med tverrfaglighetens velsignelse. En slik rekrutteringspolitikk vil på sikt virke skadelig både for den frie faglige utviklingen ved instituttene og for kvaliteten på forskningen.

Feil strategi. Ved mitt eget institutt, Pedagogisk institutt, har vi for eksempel stort behov for rekruttering innenfor historiske og filosofiske disipliner, for ikke å snakke om forskning om barn og unges oppvekst og levekår. Store forskningsbehov har vi også på utdanningssektoren, hvor store reformer på 1990-tallet har skapt endringer, og hvor det er i alles interesse at det skapes kvalitet. I stedet tvinges vi til å forske på IKT og læring, helst inn mot næringslivet og aller helst sammen med noen fra et teknologisk institutt. Dette er et felt hvor mye ble unnagjort allerede på 1970-tallet, og hvor det internasjonale markedet flommer over av forskningsresultater fra 1990-tallet, blant annet som et resultat av massive EU-satsninger på området. Vi har god grunn til å være oppgitt over vår egen institusjons forskningsstrategi.

Det er vanlig å anta at det er den smale vei, der få går, som fører til nytenking, kreativitet og produktivitet i forskningen. Den brede vei er i dag tverrfagligheten. Jeg sier ikke at den gir dårlig forskning. Men som i all annen forskning er en avhengig av deltakelse fra dyktige folk, og at det arbeides med faglig relevante og helst også samfunnsnyttige problemstillinger.

Til slutt en kommentar om begrepene fag og tverrfaglighet. I vår kontekst har en tydd til dette begrepet for å løse en gammel politisk målsetting om å forene et noe ustyrlig universitet i Trondheim. Tverrfaglighet er en politisk redningsplanke, uten noen særlig dyptpløyende refleksjon om hva et fag egentlig er. I dag brukes

FOTO: G. T. NERGÅRD

begrepet fag om det som bedrives innenfor rammene av et institutt. Med andre ord: institutt er lik fag. I et historisk perspektiv er imidlertid mange «fag» blitt til på et tverrfaglig grunnlag for å imøtekomme bestemte behov i samfunnet. For å ta noen eksempler: Geografi skal visstnok ha blitt til i England ved at driftige og progressive lærere i skolen fant det spennende å forene samfunnsvitenskapelige og naturvitenskapelige fagområder. De klarte etter mye strev å skape en integrert lærerutdanning ved universitetene, og dermed var faget geografi etablert. Pedagogikk ble skapt som et tverrfaglig forskningsområde tuftet på psykologi, historie, filosofi og sosiologi, med det formål å møte samfunnets behov for kompetanse på utdanningssektoren. Likedan er mange av språkfagene etablert som lærerutdanningsfag med språk og litteratur som viktigste komponenter. Jeg regner med at resonnementet holder for de fleste profesjonsutdanningene.

Hvem vinner? Et «fag» er derfor ingen rendyrket disiplin hentet fra himmelen, som har eksistert i sin rene form i evig tid. De fleste fag er historiske konstruksjoner, skapt av aktuelle samfunnsbehov, og rammet inn i en organisatorisk struktur som vi kaller institutt. Etter som tiden går, glemmes historien, og det skapes forestillinger om «rene» fag ved instituttene. Jeg skal ikke gå inn på hvordan profesjonsinteresser og økonomiske interesser bidrar til å bevare murene mellom fagene. Men i dette perspektivet burde man være varsom med å skape nye institutter. Behovet for å lage en organisatorisk ramme rundt nye forskningsfelter vil alltid være til stede. Det er grunn til å spørre om det var klokt av NTNU å forlate sin praksis på 1980-tallet med å etablere midlertidige sentra for slike formål. Ironien er at man i stedet har valgt å opprette et eget institutt for tverrfaglig kulturforskning, som på sikt ikke er noen garanti for fleksibilitet. Om en skal framskrive historien, vil også dette instituttet ende opp som et «fag» med sine faggrenser og revirer å forsvare. Knut H. Sørensen har mer rett enn han aner. De etablerte fagdisiplinene vinner til slutt!

Eksamensangst, eksamensformer og læring

Hvorfor har antikverte eksamensformer overlevd så lenge i Norge? spør Vidar Gynnild.

Mørketid er eksamenstid. For mange studenter er dette en traumatisk opplevelse, noe de ser fram til å bli ferdig med én gang for alle. Studenter går på kurs for å blir kvitt eksamensangst ved hjelp av såkalt «tankefeltterapi». For mange studenter gir eksamensopplevelsene en lite ønsket konklusjon: Aldri mer skole! Å skape bedre lærings- og vurderingsformer i høyere utdanning er en gedigen nasjonal utfordring, kanskje den aller største vi har hatt på flere tiår.

Skremmende viktig. Ifølge tradisjonell oppfatning er eksamen noe som kommer til slutt etter at undervisningen er over. Eksamen er et redskap for kunnskapskontroll og sertifisering, samt innbyrdes rangering av studentene. Derfor er eksamensdagen så skremmende viktig. Ukers og måneders arbeid skal dokumenteres i løpet av noen få stimer. For noen går dette på nattesøvnen og trivselen løs. Andre er bedre psykisk rustet for å takle selve eksamenssituasjonen på en annen måte.

For enkelte studenter er det å komme seg gjennom eksamen et mål nærmest uavhengig av hvilken læring som finner sted. Overflatisk og instrumentell

læring er vel kjent i de fleste studier, men omfanget varierer fra fag til fag. Amerikaneren Benson Snyder hevder at det ved siden av den offisielle læreplanen finnes en skjult læreplan som studentene konstruerer på bakgrunn av tidligere erfaringer, med åpenbare konsekvenser for studieatferd og læring.

Det er naturligvis ikke mulig fullt ut å styre studentenes prioriteringer og valg. Hva slags læring det blir, er til sist et ansvar for den enkelte. Men eksamensformene setter rammer som gjør enkelte prioriteringer mer sannsynlig enn andre. Ønsket om nye eksamensformer handler om å skape bedre betingelser for dypere og mer relevant læring. Tradisjonell slutteksamen gir svært begrensete muligheter for å teste holdninger og ferdigheter som også er viktig i et yrke.

Stryker oftere. Det bør bli viktigere å hjelpe studentene til å «se» og «forstå» underveis i studiene. Studenter bruker for mye tid til å huske ting de *ikke* forstår, og som derfor er til liten nytte senere i livet. Dypere læring og faglig innsikt har altfor lenge vært en salderingspost på kontroll- og sertifiseringsregimets betingelser. Dette er en stor strategisk utfordring for universitetene. Ved NTNU stryker studentene oftere, og snittkarakteren nærmer seg tretallet i en rekke fag.

Å bidra til akademisk læring er en kjernevirksomhet ved universitetene, men det er påfallende lite offentlig debatt om hva dette er, eller hvordan slik læring best kan fremmes på ulike felt. Poenget med nye eksamens-

former er å bidra til mer systematisk læring og vurdering, slik at presset ved én endelig eksamen blir redusert. Nå er svært mye godt læringsarbeid satt bort til sensor og faglærer, mens studentene oftest må nøye seg med et tall som tilbakemelding.

Det er et paradoks at så store ressurser blir satt inn i *etterkant* av læringsarbeidet. Tradisjonell eksamen, og spesielt sensorordningen, kaster for lite av seg i form av god læring. Bruk av ekstern sensor koster hvert år ca. 20 millioner ved NTNU alene. Hva med prosjekt og porteføljebasert vurdering, flervalgseksamen, hjemmeeksamen, muntlige presentasjoner, egen- og kollegabasert vurdering? Eller eventuelt en kombinasjon mellom ulike former. Dette koster ikke nødvendigvis mer penger, men snarere en omdisponering av eksisterende midler.

Over til praksis. Uheldige konsekvenser ved tradisjonell eksamen er i stor grad kjent blant faglærere og studenter i høyere utdanning. Også Mjøsutvalgets rapport toner ned betydningen av avsluttende eksamen og sertifisering til fordel for mer læringsrettet vurdering. Derfor er det et behov for å bringe retorikken om eksamen over i et konstruktivt og mer handlingsrettet spor.

Det er universitetsledelsens ansvar å sikre kvalitet i undervisnings- og læringsvirksomheten, men i praksis er dette overlatt til faglærere, institutter og fakulteter. I «Strategi for NTNU mot 2010» er det presisert at ett av fagmiljøenes ansvar er å utvikle lærings- og evalueringsformer som bidrar til å heve utdanningens kvalitet og rele-

vans. Det er all grunn til å tro at faglærere og studenter støtter dette synet. Utfordringen består i å omsette gode intensjoner til praksis.

Uten ekstern støtte er det neppe sannsynlig at nye og bedre eksamensformer blir utviklet og tatt i bruk i større omfang. For dette handler ikke bare om en ren teknisk implementering av eksamensformer, men om hva som skal være innhold i og mål for den vurderingsordningen som blir valgt. Hvem skal spille hvilke roller i vurderingsarbeidet? Kanskje bør studentene i større grad involveres i vurdering som del av læringsarbeidet underveis i studieforløpet.

Å heve utdanningens kvalitet og relevans har en strategisk-politisk dimensjon som strekker seg ut over den enkelte faglærers ansvar og kompetanse. Universitetenes styrer bør ha en fastere hånd om kvalitetsarbeidet og bygge strukturer for endring med krav til resultater. Et kjennetegn ved tradisjonell eksamen er kontroll og atter kontroll. Kanskje er det tid for å stramme til på nye fronter på vegne av studentene. Hvis ikke, havner norske universiteter i en pedagogisk bakevje og mister flere og flere studenter til et internasjonalt utdanningsmarked.

Antikvert. Høyere utdanning i Norge bruker trolig rundt hundre millioner kroner til ekstern sensor. Hvis en brøkdel av dette beløpet hadde vært brukt til å utvikle bedre vurderings- og læringsformer, ville vi trolig hatt mindre eksamensangst og bedre læring i en lang rekke studier. Ettersom dette er en felles utfordring for alle univer-

sitetene våre, er det naturlig med et nasjonalt løft. Menne-sker og kunnskap er det viktigste vi har, ikke minst når oljere-sursene tar slutt.

Avslutningsvis kan en spørre hvorfor antikverte eksamensformer har overlevd så lenge i det ellers så internasjonalt orienterte Norge. En av årsakene kan være at både faglærere og studenter i en viss forstand har hatt fordeler av ordningen. I flere studier har eksamen gitt grunnlag for finurlige strategier og spill fra studentenes for å oppnå best mulig karakter ved marginal innsats. Faglærerne frykter merarbeid ved mer arbeidskrevende vurderingsformer.

Stadig flere innser at eksamenskarakterene gir et utilstrekkelig bilde av studentenes kompetanse. Unødig mye tid og penger blir brukt på et fenomen som har mindre betydning i arbeidslivet. Bedriftene har egne kriterier ved tilsetting, som går langt ut over det karakterene forteller noe om. Det viktigste i et grunnstudium er å styrke lærelysten og læreevnen slik at kunnskapene holder mål også i andre sammenhenger enn ved eksamen. Da trenger vi mindre angst, mer arbeidsglede og bedre samarbeid for å sikre god læring fra første dag i studiet.

Vidar Gynnild
Seksjon for
universitetspedagogikk

Magneten: en kantine?

Arne Sølvberg mener at betjeningen i Magneten fortjener ros for å håndheve reglene.

Der er mangel på kantiner på Gløshaugen. I elektrobyggene er det også stor mangel på arbeidsplasser til studentene. I kantine Magneten er konflikten synlig mellom de spisende og de lesende. Ved tydelige oppslag gjø-

res det oppmerksom på at kantine er for de spisende. Ikke alle respekterer dette. En av de som ikke respekterte anmodningen, klaget i Universitetsavisa over å ha blitt bortvist. Jeg var selv vitne til den påklagde episoden. Kantine var full. De spisende stod uten kantineplass, som ble okkupert av de lesende og møtende. Kantinepersonellet gjorde det eneste riktige, og ba de møtende om å holde møtet sitt et annet sted. I siste nummer av Universitetsavisa ga direktøren i SIT Kafé offentlig refs til sine

ansatte for å ha gjort den jobben man forventer de skal gjøre. Han støtter derved de som trosser anmodningen om å ikke bruke kantine til lesesal. Dette tegner dårlig for de spisende.

I Magneten gjør kantinepersonellet hver høst en stor innsats i å oppdra de nye studentene til å forstå hvor de skal spise og hvor de skal lese. Det nytter. Det enkle budskapet siver inn hos de fleste etter noen uker. Noen få har tyngre for det. Det er beklagelig at disse får anledning

til å henge ut folk som bare har gjort jobben sin, og som de må vite har små muligheter til å forsvare seg. Universitetsavisa bør gi personellet i Magneten en unnskyldning for å ha gitt spalteplass til innlegget. Dette var lite skjønnsomt av redaksjonen.

Arne Sølvberg,
daglig gjest i Magneten

Fortsett diskusjonen på nettet!

Uenig i noe du har lest på denne siden? Fortsett gjerne debatten i **ntnu.fritt-forum** på internett. Her blir alle leserinnlegg fra Universitetsavisa lagt ut. Via NTNUs nye intranett er det laget et webbasert grensesnitt for dette diskusjonsforumet, som er lett å bruke. På «Innsida» finner du lenken «Delta i diskusjonen» nederst i boksen «NTNU-nyheter».

Nytt lokalstyre i Forskerforbundet

Lokallaget av Forskerforbundet har i år hatt en tilvekst på ca 20 medlemmer, og teller nå drøyt 610 medlemmer fra NTNU. På årsmøtet i oktober ble det valgt nytt styre for lokallaget, med følgende sammensetning:
Leder: Svein Kristiansen, Marin teknikk.
Nestleder: Gunnar Fermann, SVT.
Heltids sekretariatsleder: Kristin Dæhli, Sentraladm.
Styremedlemmer: Inge Arnesen (HF), Anne Sølberg Ellingsen (Studieavd.), Else Mari Leirvoll (UBiT), Knut Schrøder (KB).
Varamedlemmer: Tore Høe Løvaas (FIM), David Tuddenham (VM), Solveig Taylor (UBiT).

Tverrfaglig dag

Historiens andre «Tverrfaglige dag» ved NTNU arrangeres onsdag 6. desember. Næringslivets idéfond for NTNU, Produktivitet 2005 og NTNUs program for tverrfaglig forskning ønsker i år å sette fokus på de administrative utfordringer som økt tverrfaglighet forutsetter. – I fjor var dagen viet en mønstring av ulike tverrfaglige forskningsprosjekter, i år er det den praktiske håndteringen av tverrfaglighet som diskuteres, sier Nina Sindre i Organisasjonsutviklingsavdelingen. Interessen for arrangementet er stor. Det er over 80 påmeldte deltakere, mot 60 i fjor.

BedriftsUniversitetet starter snart

NTNU, Universitetet i Oslo og Sintef etablerer «BedriftsUniversitetet», som skal drive etter- og videreutdanning.

Formålet er å tilby skreddersydde opplæringspakker for bedrifter og bransjer. Undervisningen skal utføres av lærere fra NTNU, Universitetet i Oslo og Sintef, mens BedriftsUniversitetet skal markedsføre tilbudene, utføre konsulentarbeid for å kartlegge kompetansebehov og lage opplæringsplaner. Det enkelte institutt og fakultet ved NTNU bestemmer sammen med de ansatte om undervisningen skal skje innen- eller utenfor

arbeidsplikten. Deltakelsen skal lønnes slik at det blir attraktivt å delta. Inntektene tilfaller fagmiljøet som læreren tilhører.

Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet finansierer NTNUs eierandel i Bedrifts-Universitetet, og stiller også midler til rådighet til for eksempel å «kjøpe fri» forelesere til prosjektene og utføre markedsundersøkelser. Undervisningen blir gjennomført som kombinasjoner av samlinger, videokonferanser og nettbaserte undervisningsmoduler. Styret består av tre medlemmer, og studiedirektør Jon Walstad er NTNUs representant.

Om kort tid blir det lyst ut to - tre stillinger i selskapet, og i løpet av vårsemesteret blir trolig de første kurspakkene ferdig.

h1>vår verden

h2>Kafé i museale omgivelser

Inne i Suhmhuset finner du nå både mat, drikke og et bord å sitte ved.

Mange har sikkert ennå ikke oppdaget det, men byens kaféflora har fått et nytt tilskudd: *Café Magasinet*. Den betjener studenter, ansatte og publikum ved Vitenskapsmuseet, beboerne i strøket – og ellers alle som

Karin Gjøl Hagen håper at også andre NTNU-ere finner veien til Café Magasinet.

FOTO: LISA OLSTAD

måtte være tørste og sultne akkurat der og da.

– Et museum må ha en kafé og en butikk. Butikken må vi vente på til den store foajeen åpner, men nå har vi i hvert fall kafeen, slår seksjonssjef ved Vitenskapsmuseets formidlingsseksjon, Karin Gjøl Hagen, fornøyd fast.

Formidlingssted. Café Magasinet åpnet i høst, og drives av Bakeriet selskapsmat. Museets gamle personalkantine er nedlagt, så museets ansatte og studenter tar nå turen til det ærverdige, gamle Suhmhuset i lunsjpausen sin. Der får de både varm og kald mat, og også øl og vin om det

skulle være aktuelt.

– Jeg gleder meg til sommeren. Dette kan bli en veldig fin plass for uteservering, fredelig og avskjermet, sier Gjøl Hagen entusiastisk.

Hun ser videre for seg kaférommet, som ligger mellom auditoriet og inngangen til middelalderutstillinga, som et fint sted for museumsformidling: – Andre kafeer har skiftende kunstutstillinger, her kan vi ha skiftende utstillinger med faglig innhold.

Selskaper. Kafeens drivere, Marit Skagseth og Torill Mordal, satser også på selskapsservering, i kategorien julebord, konfirmasjon, jubileum – hva som helst. – Vi begynner også å

merke en viss etterspørsel etter servering i forbindelse med møtevirksomhet i området, forteller daglig leder, Torill Mordal.

Hun er ganske fornøyd med oppslutninga så langt, men kunne ønsket seg mer besøk på kveldstid. – Og så begynner vi så smått å få besøk av folk som bor i området. Vi håper at vi kan bli et stamsted for Kalvskinnet-beboere, sier Mordal.

LISA OLSTAD

lisa.olstad@adm.ntnu.no

h2>Feilmerking av farlig gods

NTNU kan få million-søksmål hvis det ikke skjerper postrutinene. Posten Norge advarer mot slendrian med merking av farlig gods.

Det siste året har posten fått stadig flere meldinger fra flyselskapene om at de har oppdaget sendinger som inneholder farlig gods, blant vanlig post. Det har foreløpig ikke vært noen uhell i forbindelse med frakt av slikt gods, men posten og flyselskapene slår likevel alarm. De maner til større bevissthet hos avsenderne.

Svalbard forbudt. – Vi må bli mer påpasselige, sier avdelingsleder for Transportkontoret i Teknisk avdeling, Svein Roar Øverlie, som har ansvaret for utgående forsendelser fra universitetet. Øverlie kjenner til at det hver dag blir sendt

pakker fra NTNU, som inneholder farlig gods, og sier at det er viktig at disse blir merket riktig. Pakker som sendes som Posten Express, Bedriftspakke, Express og A-post, kan gå med fly. Det samme gjelder alle postsendinger til Jan Mayen og Svalbard, og det er derfor forbudt å sende farlig gods til disse stedene. Stoffer som regnes som farlig gods, er blant annet bensin, whitespirit, natrium, batterivæske, kunstgjødsel mm.

– Vi kan bli holdt økonomisk ansvarlig hvis vi ikke sender godset på riktig måte, påpeker Øverlie. Det er nemlig avsender som har ansvaret for at pakkens innhold er tillatt framsendt på den valgte måten. Dette betyr at NTNU kan bli økonomisk ansvarlig dersom en pakke, på grunn av sitt innhold eller mangelfull emballering, fører til skade på andre pakker eller materiell.

Det finnes eksempler på at flyselskap i Norge har sendt

regresskrav på millionbeløp fordi avsender har hatt svikt i sine kontrollrutiner når de har sendt gods med fly.

Økte kostnader. Fra flyselskapene er det varslet at det i framtida kan bli aktuelt å skjerpe sikkerhetsrutinene. Et aktuelt tiltak kan være å gjennomlyse alle pakker for å sjekke innholdet. Dette vil føre til at det vil ta vesentlig lengre tid å laste flyene, noe som igjen vil gi økte kostnader, lengre framsendingstid og krav om tidligere innlevering av pakker.

Ved alle NTNUs postkontorer finnes det oversikter over hva som defineres som farlig gods, og hvordan dette skal merkes. Hvis man ikke er klar over hva stoffene inneholder, oppfordres det til å ta kontakt med posten.

TORE HUGUBAKKEN

tore.hugubakken@adm.ntnu.no

h2>Kunstakademiet 17.november 2000

Er klær og sko en del av kunstverket, eller er det en student som har hatt det veldig travelt med å få av seg malerhabitten?

FOTO: ARNE ASPHJELL

h2>Fest i taremarebyen

Institutt for bioteknologi feiret 50-årsjubileum for tang- og tareforskningen fra morgen til langt på natt den 16. november.

Kimen til festen ble sådd i vedtaket i daværende Norges teknisk-naturvitenskapelige forskningsråd (NTNF) 24. oktober 1949 om å opprette Norsk institutt for tang- og tareforskning som et «*sentralorgan for forskning som kan føre til en effektiv og rasjonell utnyttelse av Norges forekomster av tang og tare.*» De første tilsatte kom i 1950, derfor var det passende å feire jubileet i år.

I 1967 ble instituttets oppgaver utvidet til også å studere de kjemiske aspektene av stoffproduksjon i havet, spesielt planteplanktonets biokjemi, og i 1970 fikk det navnet Institutt for marin biokjemi.

Det ble overført til Universitetet i Trondheim i 1974. Tilknytningen ble hele tiden direkte til Interimsstyret, da NTH, NLHT og DKNVSM, ved daværende UNIT, aldri ble enige om hvem det skulle tilhøre. Ved ny Lov om Universitetet i Trondheim av 1982 ble det overført til NTH.

Institutt for bioteknologi oppstod i 1986 ved sammenslåing av Institutt for marin biokjemi og Institutt for teknisk biokjemi. Sistnevnte hadde vært et NTH-institutt siden starten i 1955, da dr.techn. Helge Larsen ble utnevnt til professor i biokjemi. Det ble samtidig markert som et 45-årsjubileum.

MENTZ INDERGAARD

mentz.indergaard@adm.ntnu.no

Deler av staben ved tidligere Norsk institutt for tang- og tareforskning utenfor den gamle smeltehytta fra 1918 hvor de holdt hus i årene 1954-58. F.v. ingeniør Solveig Hestmann, førstemekniker Kolbjørn Sætran, professor Arne Haug, professor Arne Jensen, kontorfullmektig Sunniva Baardseth, professor Bjørn A. Larsen. På huk foran laboratoriehjelp Marit Glestad. Bildet er sannsynligvis tatt sommeren 1958. Lokalene ble revet da Sentralbygg I ble reist i årene 1960/61.

FOTO: PRIVAT

nettopp

nettopp er NTNUs digitale oppslagstavle. Den er tilgjengelig på NTNUs hjemmeside (<http://www.ntnu.no/>) og oppdateres daglig. Utdrag trykkes annen hver uke i Universitetsavisa.

Doktorgrader

Sivilingeniør Per Kristian Remvik

har til forsvar for graden doktor ingeniør innlevert avhandling med tittelen: «Carrier Synchronization in OFDM without Use of Pilots». Prøveforelesningen vil bli holdt i EL6, Elektro, Gløshaugen, fredag 8. desember 2000 kl 10.15 over emnet «A Review of Channel Estimation Techniques in Wireless Communications, with Emphasis on Time-Varying Channels». Disputasen finner sted i EL6, Elektro, Gløshaugen, fredag 8. desember 2000 kl 13.15.

Sivilingeniør Torbjørn Gjervan

har til forsvar for graden doktor ingeniør innlevert avhandling med tittelen: «Studies of bimetallic particle formation in reforming catalysts». Prøveforelesningen vil bli holdt i Totalrommet, Hovedbygget, Gløshaugen torsdag 30. november 2000 kl. 10.15 over emnet: «Recent advances in direct methane conversion». Disputasen finner sted i Totalrommet, Hovedbygget, Gløshaugen torsdag 30. november 2000 kl. 13.15.

Lektor Per Einar Weiseth

forsvarer fredag 1. desember 2000 offentlig for dr.polit.-graden i faget sosiologi avhandlingen «Situert koordinering. Koordinering av distribuerte prosjekter. Statoils forretningsutvikling i Venezuela». Prøveforelesningen holdes: Torsdag 30. november 2000 kl. 16.15 over oppgitt emne: «Sosiologiske perspektiv på makt og tillit i moderne organisasjoner.» Disputasen finner sted: Fredag 1. desember 2000 kl. 13.15 Prøveforelesningen avvikles i Auditorium III, bygg 2, nivå 3 og disputasen i Auditorium I, bygg 2, nivå 3, Universitetscenteret på Dragvoll.

Sivilingeniør Bjørn Aunan

har til forsvar for graden doktor ingeniør innlevert avhandling med tittel: «Shell-side heat transfer and pressure drop in coil-wound LNG heat exchangers, laboratory measurements and modelling». Prøveforelesningen vil bli holdt i Totalrommet, Hovedbygningen, Gløshaugen, fredag 08.12.2000 kl. 10.15 over emnet «Thermodynamic analysis of small and medium scale natural gas liquefaction cycles». Disputasen finner sted i Totalrommet, Hovedbygningen, Gløshaugen, fredag 08.12.2000 kl. 13.15.

Sivilingeniør Jan Lasse Eilertsen

har til forsvar for graden doktor ingeniør innlevert avhandling med tittelen: «Methylaluminoxane, Structure and Reactivity Studied by In Situ IR Spectroscopy». Prøveforelesningen vil bli holdt i Rådsalen, Hovedbygningen, Gløshaugen, fredag 8. desember 2000 kl. 10.15 over emnet: «Homogeneous non-MAO cocatalysts for metallocene polymerization catalysts» Disputasen finner sted i Rådsalen, Hovedbygningen, Gløshaugen fredag 8. desember 2000 kl. 13.15.

Sivilingeniør Johannes Skaar

har til forsvar for graden doktor ingeniør innlevert avhandlingen med tittelen: «Synthesis and characterization of fiber Bragg gratings». Prøveforelesningen vil bli holdt i Rådsrommet, G144, Elektro, Gløshaugen, fredag 8. desember 2000, kl. 10.15 over oppgitt emne: «Properties and applications of microstructured (photon crystal) fibers». Disputasen finner sted i Rådsrommet, G144, Elektro, Gløshaugen, fredag 8. desember 2000, kl. 13.15.

Cand.scient. John Georg Seland

har til forsvar for graden doktor scient. innlevert avhandling med tittelen: «Diffusion in heterogeneous polymer systems. A nuclear magnetic resonance study». Prøveforelesningen vil bli holdt i Totalrommet, Hovedbygget, Gløshaugen, fredag 1. desember 2000 kl. 10.15 over emnet: «Applications of NMR in Chemical Engineering» Disputasen finner sted i Totalrommet, Hovedbygget, Gløshaugen, fredag 1. desember 2000 kl. 13.15.

Cand.scient. John Georg Seland

har til forsvar for graden doktor scient. innlevert avhandling med tittelen: «Diffusion in heterogeneous polymer systems. A nuclear magnetic resonance study». Prøveforelesningen vil bli holdt i Totalrommet, Hovedbygget, Gløshaugen fredag 1. desember 2000 kl. 10.15 over emnet: «Applications of NMR in Chemical Engineering» Disputasen finner sted i Totalrommet, Hovedbygget, Gløshaugen, fredag 1. desember, 2000 kl. 13.15

Sivilingeniør Øyvind Strøm

har til forsvar for graden doktor ingeniør innlevert avhandlingen med tittelen: «VLSI Realization of an Embedded Microprocessor Core with Support for Java

Instructions». Prøveforelesningen vil bli holdt i Rådsalen, Hovedbygningen, Gløshaugen, mandag 11. desember 2000, kl. 10.15 over oppgitt emne: «Opportunities and Obstacles for Providers of Soft Core Micro Controllers as IPs». Disputasen finner sted i Rådsalen, Hovedbygningen, Gløshaugen, mandag 11. desember 2000, kl. 13.15.

Ledige stillinger

Forsker innen mekansk masse

Papirindustriens Forskningsinstitutt søker forsker innen mekanisk masse. Stillingen er foreløpig for ett år, med god mulighet for forlengelse. Det kan også bli aktuelt med doktorgradsstudium. Tiltredelse i januar 2001, evt. senere. Ta gjerne kontakt med forskningssjef Sissel Ravnsborg eller forsker Lars Johansson, tlf. 73 55 09 00.

Post.doc i fiskeri og havbruk

Ved Institutt for marin prosjektering, Fakultet for marin teknikk, er det ledig en post.doc.-stilling innen fagfeltet «Prosjektering av fiskeri og havbrukssystemer». Nærmere opplysninger hos professor Anders Endal, tlf. 73595573. Søknadsfrist: 07.12.00.

Vitenskapelige assistenter ved Institutt for bioteknologi

Ved Institutt for bioteknologi er det fra januar 2001 ledig 1-2 stillinger som vitenskapelig assistent for en 2-års periode med 100 % undervisningsplikt. Nærmere opplysninger om stillingen kan fås ved henvendelse til overingeniør Bjørn Ulsaker tlf. 73 59 40 34, e-post: Bjoerg.Ulsaker@chembio.ntnu.no.

Førsteamanuensis II i marin prosjektering

Ved Institutt for marin prosjektering, Fakultet for marin teknikk, er det ledig stilling som førsteamanuensis II i marin prosjektering (logistikk og transport). Nærmere opplysninger ved professor Torbjørn Digernes, tlf. 73595579. Søknadsfrist: 07.12.00.

Stipendiat og post.doc i mobil arbeidssøtte

Fakultet for fysikk, informatikk og matematikk har to stillinger for dr.stipendiat og en post.doc. i mobil arbeidssøtte på ulike dataplattformer (MOWAHS). Nærmere opplysninger om stillingen kan fås ved henvendelse til professor Reidar Conradi, (Systemutviklingsgruppen) tlf. 73 59 34 44, fax 73 59 44 66, e-post conradi@idi.ntnu.no ell. til prof. Mads Nygård (Databasegruppen), tlf. 73 59 34 70, samme fax,

Vit.ass./stipendiat ved Institutt for fysikalsk elektronikk

1 ledig stilling som vit.ass. med mulighet for senere overgang til stipendiat innen fagområdene «design av digitale systemer» og «analog og blandet design». Nærmere opplysninger: Professor Einar J.Aas, tlf. 73 59 43 17, epost: einar.aas@fysel.ntnu.no. Søknadsfrist: 07.12.2000.

Stipendiat ved Institutt for fysikalsk elektronikk

Ved instituttet er det et ledig dok-

NTNU-kalenderen

Lørdag
2
Des.

Lørdagsuniversitetet: Energiforbruk og hverdagsliv

Lørdag 2. desember er tema energiforbruk og hverdagsliv i norske husholdninger. Førsteamanuensis Margrethe Aune ved Institutt for tverrfaglige kulturstudier foreleser klokka 10.15 på Suhmhuset.

Onsdag
6
Des.

NTNU – et tverrfaglig universitet

Næringslivets idéfond, P2005 og NTNUs program for tverrfaglig forskning inviterer til seminar onsdag 6. desember på Dragvoll gård, Låven, Aud. I, kl 09.00 - 16.00.

Mandag
11
Des.

Bli med på krengetogtur

Hydraulisk Forums møte denne gang vil være å ta en prøvetur med NSB sitt nye kregende lokaltog Agenda. Togsettene er splitter nye og skal snart tas i bruk. Tid: Mandag 11. desember 2000 kl.

Tirsdag
12
Des.

Gjesteforelesninger ved Institutt for kjemi

Professor. Brian Steele, Dept. of Materials, Imperial College, London vil holde to gjesteforelesninger tirsdag 12. desember, ved Institutt for kjemi kl 10.15 og Institutt for materialteknologi og elektrokjemi kl 14.15. Temaene er «Intermediate-temperature SOFC cells: Recent developments and challenges» og «Electrode kinetics of SOFC cells: How should we interpret the data?». Sted: Kjemiblokk II, rom 434 (kl. 10.15) og Kjemiblokk IV, rom 434 (kl 14.15).

torgradsstipend innen det tematiske satsingsområdet «Materialer». Nærmere opplysninger hos: Professor Jostein Grepstad, tlf. 73 59 27 21, epost: jostein.grepstad@fysel.ntnu.no. Søknadsfrist: 07.12.2000.

Førstekonsulent/konsulent ved SVT-fakultetet

Halv, midlertidig stilling. Nærmere opplysninger ved Gaute A. Knutstad, tlf. 73598238/ 91897238. Søknad merket med J.nr. SVT-398 sendes Fakultet for samfunnsvitenskap og teknologiledelse, 7491 Trondheim innen 7. desember.

Stipendiat i plastteknologi

Ved Institutt for maskinkonstruksjon og materialteknikk ved NTNU er det ledig to dr. ing.-stipend innenfor fagområdet plastteknologi. Stipendene er finansiert av Borealis i samarbeid med Norges forskningsråd. Det forutsettes at stipendiatene benytter stipendperioden til å gjennomføre et dr.ing. studium. Dr.ing. studentene vil delta i et aktivt forskningsmiljø i samarbeid med NTNU, Sintef og Borealis. Stipendene har en varighet på tre år. Nærmere opplysninger: Aage Stori, tlf. 22 06 78 47, Aage.Stori@matek.sintef.no. Søknadsfrist: 14.12.2000.

Stipendiat innen digital krets- og systemkonstruksjon

Institutt for fysikalsk elektronikk, gruppe for krets- og systemkonstruksjon har ledig stipend innen design av digitale kretser og systemer. Gruppen samarbeider med norske bedrifter innen mikroelektronikk, og utenlandske institusjoner. Nærmere opplysninger: Einar Aas, telefon 73 59 43 17, eller e-post einar.aas@fysel.ntnu.no. Søknadsfrist: 14.12.2000.

Stipendiat innen elektroniske materialer

Institutt for fysikalsk elektronikk har ledig stipendiat. Ref. nr. ET-25/2000. Nærmere opplysninger om stillingen fås ved henvendelse til professor Bjørn-Ove Fimland, tlf. 73 59 44 24 eller e-post: Bjorn.Fimland@fysel.ntnu.no. Søknadsfrist: 14.12.2000.

Stipendiat i HMS

Stip./dr.ing.stip i helse, miljø og sikkerhet ved IØT. Nærmere opplysninger v. Helge G. Gravås, tlf. 73593966, Sigmund J. Waagø, tlf. 73593502, <http://www.iot.ntnu.no/>. Søknaden sendes NTNU, SVT-fakultetet, 7491 Trondheim, innen 15.12.00. Merk søknaden med J.nr. SVT-391.

Professorat II i transportøkonomi

Ved Institutt for samferdselsteknikk ved Fakultet for bygg- og miljøteknikk er det ledig professorat II i transportøkonomi. Instituttet har for tiden tilsatt to professorer, to i mellomgruppestilling og fem stipendiater. Professor II-stillinger har en stillingsandel på 20% og er åremålsstillinger med inntil fem års varighet med mulighet for tilsetting i flere perioder.

Vitenskapelig assistent i bearbeidingsteknikk og industriroboter

Ved Institutt for produksjons- og kvalitetsteknikk er det en ledig stilling som vitenskapelig assistent. Vi tilbyr interessante arbeidsoppgaver i undervisning og forskning innen fagområdene bearbeidings-teknikk, industriroboter, produksjonsautomatisering, dataintegret produksjon, produksjonsledelse, prosjektledelse, kvalitetsledelse, sikkerhet og pålitelighet samt vedlikehold. Nærmere informasjon: Professor

Asbjørn Rolstadås, tlf. 73 59 38 00/73 59 37 85.

Seksjonssjef (vikariat) ved Det medisinske fakultet

Ved Studieseksjonen på Det medisinske fakultet er det ledig et vikariat for perioden desember 2000 – desember 2001 med mulighet for fast tilsetting som seksjonssjef. Nærmere opplysninger: Anne E. Aune (tlf. 73 59 88 45) eller Nina Melum (73 59 01 31) Søknadsfrist: 15.12.2000.

Stipendiat i middelaldermusikk

Ved Vitenskapsmuseet, Senter for middelalderstudier er det ledig en stipendiatstilling innen fagområdet middelalderens musikkhistorie for snarlig tiltredelse. Prosjekter knyttet til den latinske liturgiske sang i middelalderen prioriteres. Nærmere opplysninger: Senterleder Audun Dybdahl, tlf. 73 59 83 49, e-post Audun.Dybdahl@sfm.ntnu.no – eller professor Andreas Haug, tlf. 73 59 74 78, e-post Andreas.Haug@sfm.ntnu.no.

Vitenskapelig assistent ved Institutt for bygningsteknologi

Ved Institutt for bygningsteknologi er det ledig en stilling som vitenskapelig assistent. Stillingen er ledig for en periode på 2 år fra ca. 01.02.2001. Nærm. oppl. hos inst.leder Finn Hakonsen, tlf. 7359 5036 eller e-mail: Finn.Hakonsen@ark.ntnu.no. Søknad sendes innen 28.12.2000 til NTNU, Fakultet for arkitektur, plan og billedkunst, 7491 Trondheim. Merk Søknaden med ref.nr. A-10/2000.

Professorat/kvalifiseringsstipend

Professorat/kvalifiseringsstip. i petroleumsteknologi og anvendt geofysikk (ingeniør- og miljøgeofysikk). Stillingen er øremerket kvinner. Nærmere opplysninger om stillingen til prof. Ole B. Lile, tlf 73594948, E-post: oleb@ipt.ntnu.no eller prof. Jon Kleppe, tlf 73594933, E-post: kleppe@ipt.ntnu.no

Dr.ing. stipend innen fiber og mikrooptikk

Ved Institutt for fysikalsk elektronikk er det ledig to dr.ing.-stipend innen det nystartede prosjektet «Fiber- og mikrooptiske komponenter og deres anvendelser i medisinske sensorer». Prosjektet er en del av et nytt Strategisk Universitetsprogram (SUP) som er finansiert av Norges forskningsråd. Nærmere opplysninger om stillingene fås ved henvendelse til professor Helge E. Engan, tlf. 73 59 44 20 eller e-post Helge.Engan@fysel.ntnu.no.

Kunngjøringer

Møte i Entomologisk forening

Møte i Entomologisk forening, avd. Trøndelag, tirsdag 5. desember kl.1900 i DU3-187 i Realfagbygget. Tema for møtet er «Brune blåvinger i Norge og Storbritannia», og kveldens foredragsholder er Kaare Aagaard, NINA. Kaffe og kaker.

Søknad – NUFU-midler

Informasjonsmøte om nye retningslinjer for NUFU i Auditorium H 2, Hovedbygget mandag 11. desember kl.12.30. Frist for å sende søknad til Internasjonal seksjon er torsdag 1. februar 2001.

Astma- og allergiforskning

I år 2001 vil det bli utdelt mid-

Har du slettet innkurven din i dag?

alfakrøll

Når vi har vent oss til en ny kommunikasjonsform, blir vi gjerne helt avhengige. I universitetsmiljøet er e-post blitt et meget nyttig verktøy for svært mange. Utveksling av meldinger skjer (stort sett) meget raskt og effektivt, og kommunikasjonsformen er asynkron.

Det betyr at du kan følge opp dine elektroniske brev når det måtte passe deg.

E-postens effektivitet skaper en tilvenning hos oss, som gjør at vi blir veldig utålmodige og irriterte når det kommer litt rusk i det elektroniske maskineriet. Feilmeldinger skal helst ikke forekomme. Men av og til gjør de jo det, og kanskje kan det også skyldes forhold vi selv har ansvar for. Vi har hatt en prat med e-postmesterne i universitetets IT-seksjon, og fått en del tips som vi bringer videre. Kanskje kan de være til hjelp for å unngå «alfakrøll».

Det benyttes flere ulike e-postprogrammer ved NTNU: Outlook Express/Outlook, Eudora, Netscape Mail og Pine. I vår Micro-soft-monopoliserte IT-verden er Outlook en av de mest benyttede. Men det er liten forskjell på funksjonaliteten for de tre. Vi bruker Outlook i de eksemplene vi tar for oss.

Pass deg for vedlegg. Datavirus har lett for å spre seg gjennom e-post systemet. Årsaken er at både data og programmer sendes via nettet, og det er vanskelig å finne ut hva som er hva. Dermed kan du risikere å få lastet inn fiendtlig kode som begynner å «spise opp» det du har lagret på disken din. Av dem vi skal se opp for akkurat nå, er Navidad-viruset (egentlig en «Internett-orm»), som er en avansert oppfølger til «I love You».

Det generelle rådet for å unngå infeksjon, er at du ikke åpner innkommende post

du er usikker på, men sletter meldingene uten å se på dem. Spesielt vedlegg i mystiske forsendelser er det viktig å holde seg unna.

De fleste får jo en masse «junk-mail» per e-post, og det kan kanskje være vanskelig å sortere ut potensielle bomber. Hovedregelen bør være at man heller sletter litt for mye, enn for lite. Hvis det er noen som ikke klarer å nå deg fordi du er for forsiktig med ukjent post, vil de nok kunne gi deg melding på annet vis. Men vær oppmerksom på at virus like gjerne sprer seg gjennom dine faste forbindelser. Et råd for å unngå dette er å unngå vedlegg til meldingene – legg all teksten i selve e-postmeldingen hvis den ikke er alt for lang. Det gir også mindre ressurskrevende overføring enn for eksempel et Word-dokument som vedlegg.

For øvrig bør man alltid ha et oppdatert virusprogram installert. Oppdatert vil i denne sammenheng si et program som er i stand til å luke ut de ferskeste og mest avanserte virus. Men helt sikker kan du aldri være. Nye virus sprer seg så raskt via nettet at et slikt kan rekke å nå deg før vaksinen!

Ryddighet i posthåndteringen.

Innboksen din bør helst være tom når du går for dagen, er det gode rådet fra Brynjulf Mauring i IT-staben. E-postsystemet ditt blir tungt å håndtere når du lar meldingene hope seg opp i innboksen, sier han. Post du er ferdig med, bør slettes. Post som krever viderebehandling, bør legges i egne mapper. Egne, temaorienterte mapper for innkommende post opprettes ved å høyreklikke på **imap.ansatt.ntnu.no** og velge «Ny mappe». Ved å ordne innkommende post i saksmapper, blir det mye lettere å finne meldinger du har fått, og postsystemet opererer mye raskere når det ikke har en stor «inn-sekk» å dra på. Uansett så bør du

Planer om å sende e-julekort i år?

slette/flytte meldinger med store vedlegg.

Utgående meldinger kan også skape forstoppelser i systemet. Hvis du sender en melding som er for stor, får du beskjed tilbake om at grensa er sprengt, posten ble ikke sendt. Det er spesielt ved overføring av bilder at dette kan skje, for de kan ofte bli svært store. Maksimum størrelse på en melding er satt til 5 MB (MegaByte). En melding som overstiger dette, kan bli liggende i ut-kurva di. Hver gang du sender du en ny melding, vil du igjen få feilmelding på grunn av den store som ligger der. Dette er både irriterende og misvisende, og for å unngå at du feilaktig blir minnet om din «stor-melding», må du gå inn i ut-boksen og slette proppen i systemet.

Send et e-julekort. Eksempel på unødvendig og plasskrevende postgrums er elektroniske postkort. Men så er det jo morsomt da, og enkelt å sende. Nettsteder som tilbyr gratis postkort, er det etter hvert blitt mange av, og vi anbefaler de som ikke har prøvd det å forsøke noen elektroniske julehilsener i år. Nettsteder vi kan anbefale er for eksempel: **<http://www.bluemountain.com/>**.

ARNE ASPHJELL

arne.asphjell@adm.ntnu.no

ler til forskning innen den medisinske astma-, allergi- og eksemsektor. Søknadsskjema fås hos: NAAF, Hegdehaugsveien 31, 0352 Oslo. Tel: 22 93 37 30 eller på www.naaf.no. Frist datostempel: 1.februar 2001.

Studier i Storbritannia

Scholarships in Britain 2001 - 2002 Awards are for 2-10 months postgraduate study or research in Britain for the academic year 2001/2002. The closing date for applications is 8. December 2000. Application forms can be obtained from www.britishcouncil.no

Kurs

Doktorgradskurs i Industriell økologi

DIS 10xx: Tverrfaglig doktorgradskurs i Industriell økologi – teoretisk og metodologisk tilnærming til flerfaglig forskning. Vekttall: 5, Godkjennelse: SVT-fak., Ansv. Prof.: Annik, Magerholm Fet, Varighet: Vårsemester 2001, Første samling 17.1.

Lær deg fransk

Kursstart: uke 5. Faglærer: Sophie Vauclin, Internasjonal seksjon. Søknadsfrist: 25. Januar. Søknadsskjema fåes i «Student-ekspedisjonen» og Internasjonal

seksjon, rom 233, Hovedbygningen, Gløshaugen

Internasjonale kunngjøringer

Ett års studieopphold ved Waseda University i Tokyo.

Nærmere opplysninger om søknadsprosedyre og fagområder fås ved Internasjonal seksjon. Søknadsfrist 1. desember for opptak i april 2001 og søknadsfrist 31. mars 2001 for opptak september/oktober 2001. Henv. Bjørn Kolstad tel. 735 (95242)

Studier i Ontario, Canada

Mulighet for å studere ved Nipissing University, Lakehead University og Laurentian University in Ontario, Canada. Ta kontakt med Dale Licata, Internasjonal seksjon: dale.licata@adm.ntnu.no, tlf 73 59 7879

EU-finansiert forskning – LIFE-programmet

Ny utlysning for programmet «Livskvalitet og forvaltning av levende ressurser – 2001» er offentliggjort, med søknadsfrister 15 mars eller 18 oktober (avhengig av fagområde). Se <http://www.cordis.lu/life/home.html> for mer informasjon, eller kontakt Sissel

Hertzberg eller Øyvin Sæther.

Studier i Austin, Texas

Studenter som er interessert i et år ved University of Texas – Austin, må søke gjennom Internasjonal seksjon, NTNU. (Dette gjelder ikke diplomstudenter.) Informasjon om søknadsprosedyrer, frister m.m. fins på websiden til Internasjonal seksjon: www.ntnu.no/intersek/Dale/webpages/exchanges/utaus-tinvsp.htm For mer informasjon etter å ha lest ovennevnte informasjon, kontakt: Dale Licata, Internasjonal seksjon, NTNU Hovedbygg, 2. etg. tlf: 73 59 78 79; fax: 73 59 52 10 email: dale.licata@adm.ntnu.no

Annonser

Ved i sekker

På grunn av nytt bosted, selges rester av veden fra i fjor. Har fire sekker igjen, og selger dem for 50 per stykk. Kan desverre ikke være behjelpelig med bringing. Veden har tilholdssted på Lade. Send e-post til margit.hermundsgard@indecol.ntnu.no eller ring på kveldstid på 73 92 27 56

Damms leksikon selges

Damms store leksikon, 30 bind

selges kr. 500,-. Henv. Hanne V.Atanassov, tlf. arb. (735)98020 el. priv. et. kl. 1630 tlf. 73940602.

Langrennski selges

Smørefrilangrennski 170 cm med NNN binding kr. 200,- Atomic slåmski 190 cm med Salomon binding kr. 300,- Nordica slåmsko str. 40 kr. 200,- Sykkelse for barn kr. 150,- Spark barne-sete kr. 100,- selges samlet eller hver for seg. Henv. Kristin Sand mobil: 92 42 48 13 el. priv. 72 83 15 37 et. kl. 1600.

Stereoanlegg selges

Selger sju år gammelt pent brukt Sony stereoanlegg. Består av forsterker, radio og høyttalere. Forsterker: Sony F 319R -2*50W Radio: Sony st-s170 Høyttalere: Jamo D165 Selges samlet kr 1000. Selges også separat. magna@idi.ntnu.no

Piccoloflytte og piggdekk

Jeg selger en piccoloflytte til ca 1500 kr, og fire gode piggdekk på felg (ganske billig). Den ene felgen er noe ødelagt, men dekkene er i hvert fall skikkelig bra (GoodYear). Dimensjonene er 175/R14. Ring Øyvind på dagtid: (735)94877. Eller send en e-post: oyvind.ryen@chembio.ntnu.no

baksida

«Jeg tror sikkert det blir ingeniørene, fremtidens kulturbærere, som vil komme til å skifte vind og vær mellom de stridende i klassekampen.»
Rektor Alfred Getz, immatrikuleringstalen ved NTH, 1914.

Karamelefanter

FOTO: LISA OLSTAD

Noen sitrende spenning kan det neppe bli når årets pepperkakebakekonkurranse på Fakultetsbiblioteket Arkitektur/Bygg/Matematikk skal juryeres. Ved fristens utløp var det nemlig bare kommet inn ett eneste bidrag: «Karamelefantkaravane og kremmerhus». Arrangørene lover likevel stor ståhei og mye moro når juryen lørdag 2. desember møter alt folket for å avsi sin kjennelse. Den selvopplevnte jurylederen Kjersti Lie er i år spesielt stolt av å ha fått med seg midtbygeneral Odd Midtskog som hun mener har mye faglig å tilføre juryeringsarbeidet – etter som årets konkurransetema helt tidsaktuelt har vært «Kremmerhus».

Tyver og røvere

Musikkonservatoriet er ofte plaget av ubudne gjester. Bare i år har det vært tre regulære innbrudd, i tillegg til et ukjent antall personer som har kommet seg gjennom låste dører på andre måter. Det er fortrinnsvis penger og dyre instrumenter disse er ute etter. – Mange er åpenbart ruset og kan ofte oppføre truende, opplyser kontorsjef Per Anders Alvem ved Musikkonservatoriet.

Konservatoriet innskjerper derfor nå regelen om at alle ansatte og studenter skal bære ID-kort på seg, lett synlig. Securitas-vektene vil heretter vise bort alle som ikke har ID-kort eller en god forklaring på hvorfor de er der.

Bli lys, rom 7362!

Opplyste studenter som midt under semesteroppgaveskrivinga opplevde at lyset stadig vekk ble borte på datasal 7362 på Dragvoll, kan slippe å se mørkt på det. Utenfor døra er det nemlig en «timer» som de kan vri på for å få lyset tilbake. Er dette for vanskelig, kan de kontakte kveldsvakta på Dragvoll som kan dette. Fra Teknisk avdeling blir det opplyst om at det jobbes med problemet, og at lysfeilen skyldes ombygging av salen.

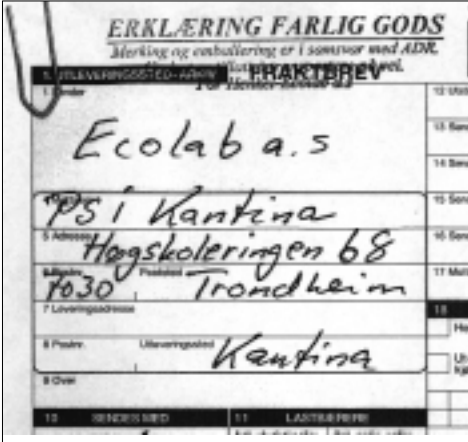
Lysforskere samles

NTNU og Sintef har etablert et felles senter for forskning og utdanning innenfor lys og belysning. Senteret skal koordinere de to institusjonenes spisskompetanse på området og får en virksomhet som spenner fra materialteknologi til byggekunst. Nyskapningen har fått navnet *Norsk senter for lysforskning og –utdanning*, med kortbetegnelsen *Lysforsk*.

Fire institutter ved NTNU og tre Sintef-institutter har gått sammen om å etablere senteret, og flere vil bli invitert til å delta.

Dagens gjettekonkurranse

Hvem på Gløshaugen skulle ha denne ladningen med farlig gods?? Høgskoleringen har ingen husnummer høyere enn 10, og PS er neppe Petter Smart. Riktig svar er Papirindustriens forskningsinstitutt i Høgskoleringen 6b. Men hva slags farlig cellulose kokken der i gården serverer sine gjester, har vi ennå ikke klart å bringe på det rene. Det eneste vi vet helt sikkert er at tanken på å måtte levere varer på Gløshaugen, får robuste yrkessjåfører til å briste i gråt. Av en eller annen merkelig grunn...

«Lerkendalstoget» til jobb

NSB i Trøndelag utvider tilbudet vesentlig fra 7. januar, med fast timesavgang mellom Trondheim og Steinkjer, og med tre nye holdeplasser. I Trondheim blir det ny holdeplass ved Marienborg i tilknytning til Regionsykehuset og ved Lerkendal inne på området til NTNU Gløshaugen. Lerkendal holdeplass vil bli ny endeholdeplass for tog til og fra Steinkjer. Det vil gå lokaltog til og fra Lerkendal hver halvtime i rushtiden, og hver time utenom rush.

Men professor Schrøder, DA!

Dette kan da umulig være en reglementert måte å få ned studenttallet på?

(Adresseavisen 23. november)

Ny leder av Studenttinget

Brikkene i studentpolitikken begynner å falle på plass. Nå er den nye lederen av Studenttinget valgt, og han heter Ivar Munch Clausen. 23-åringen kommer opprinnelig fra Oslo og studerer samfunnsøkonomi hovedfag. Han har erfaring fra studentdemokratiet og Unge Høyre og vil primært arbeide for økt engasjement blant studentene.

En annen viktig oppgave for Clausen blir å jobbe for tiltak som kan bedre studiekvaliteten ved NTNU.

Studenttinget har omdefinert nestlederstillingen til å bli nasjonalt ansvarlig. Stillingen innebærer nå også ansvaret for å skape et godt kontaktnett til andre studentorganisasjoner. Det er Anne Sofie R. Risnes som skal forvalte denne posisjonen. Hun studerer energi og miljø og har erfaring fra arbeidsutvalget i Studenttinget og AUF.

Ivar Munch Clausen blir studentenes nye leder ved årsskiftet.

FOTO: TORE HUGUBAKKEN

Godt norsk

– Så deilig med ei bok på norsk. Det likte vi! sier annetårsstudentene til kjemiprofessor Sigurd Skogestad. Foranledningen er at Tapir forlag nylig utga professorens nyskrevne lærebok i prosesseteknologi. At begivenheten ble feiret med brask og bram og taler og champagne på instituttet, synes forfatteren selv er bare rimelig:

– Det er tross alt bare tredje gang på femti år at en ansatt her gir ut bok, påpeker han.

«Prosessteknologi, Masse- og energibalanser» er først og fremst beregnet på annetårsstudenter ved siving.-studiet i kjemi, men forfatteren håper at den også vil bli brukt av studenter innenfor maskin- og miljøfagene. Som han skriver så beskjedent på sin hjemmeside: «Dette er en kjempebra bok som alle må kjøpe!»

– Lett å forstå, her slipper vi å streve med ordbok, sier tre av Skogestads studenter, her samlet til eksamensforberedelser med sin lærer: (f.v.) Hilde Moseby, Silje Anette Solheim og Rannveig Skrede.

FOTO: LISA OLSTAD

på siden

Hei

Eg las ein gong eit eventyr til eldsteguten då han var liten. Det handla om verdas minste lyd. Etter langt om lenge fann vi den: Det var nyset til ei floge. Det er ikkje så mange floger høgt til fjells. Det var vel derfor eg ikkje høyrde noko nys.

I sommaren som var, gjekk eg åleine i fjellet for første gong. Det var ei øredøyvande oppleving. Det er så stille – eg har lese ein stad at i snitt er det fire desibel lyd mellom norske fjell. Eg traff dei alle fire, dei sit urørleg på kva sin mosedott. Det einaste du høyrer, er skvatringa frå dine egne tankar. Det tek ein dag eller to før dei òg stilnar. Då blir det verkeleg tyst.

Men det var mange som sa hei. For det gjer norskingar når vi går i villmarka. Til vanleg, når du ruslar rundt på Dragvoll eller Gløshaugen, då ser vi bare på kvarandre. Men i fjellet, når du har vore heilt for deg sjølv i fleire timar og så ser du at det dukkar opp eit menneske føre deg på stien og han passerer tett innpå deg, så nære at du høyrer det knirkar i goretejakka hans – då blir det snålt å ikkje seia noko. Så du seier «hei.»

Det er mange måtar å seia hei på. Eg prøvde dei alle saman. «When in Rome, do as the Romans» som det heiter på riksmål – så i byrjinga venta eg til den møtande personen sa noko først. Så returnerte eg heiet i same tonehøgde, med same volum og same vibrato.

Det gjekk bare sånn passe.

Den første fjellgangaren var ein lang mann med lange, seige steg. Han sa «hhei!» med fynd og mandig kraft. Eg oppdaga for seint at stemmebånd mine hadde klistra seg i hop, så heiet mitt knakk saman midtvegs – «he-grg-i» Dei neste eg møtte var to unge kvinner som svinga lystig med kvar sin kjepp. Dei song «hei» i duett. Dumme meg, heiet mitt gjekk i falsett – «heiiii» – og høyrdest litegrann homofil. Æsj. Eg avgjorde at saka må takast i egne hender. Så då det kom eit eldre ektepar mot meg hadde eg tenkt ut at eg måtte støyta ut lyden med kraft og fylde. Det var bare det at dei sa ikkje «hei» men derimot «god ettermiddag.» Eg kom heilt ut av det og sa «god morgon» i staden. Dei såg på meg. Eg såg meg. Og gjekk tyst vidare.

Medan eg enno lyttar etter nyset.

Universitetsavisa

Utgies i 12 100 eks. annenhver fredag i vår- og høstsemesteret.

REDAKTØR: Jan Erik Kaarø
ANSVARLIG REDAKTØR:
Info.direktør Anne Katharine Dahll

REDAKSJON: Medieseksjonen,
Informasjonsenheten
LAYOUT: Aina Berg
TRYKK: ST-Trykk AS, Orkanger

POSTADRESSE: Universitetsavisa,
Info.enheten NTNU, 7491 Trondheim
BESØKSADRESSE: Info.huset på
Gløshaugen (O.S. Bragstads plass 1)

TELEFON: 73 59 55 40
TELEFAKS: 73 59 54 37
E-POST: medieseksjonen@adm.ntnu.no

